

Sasky koulutuskuntayhtymän taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma (yleinen oppimäärä) 2024

Kuvataidekoulu Pisama

Käsityökoulu Näppärä

Teatterikoulu Ilme

Nimi	Sasky koulutuskuntayhtymän taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma (yleinen oppimäärä) 2024
Kunta	Hämeenkyrö, Kankaanpää, Karvia, Parkano
Koulu	Sasky Petäjä-opisto
Tekijät	Card Mira, Haapala Pia, Heimonen Kristiina, Kiekara Marika, Koppanen Ville, Käppi Jyrki, Rajakoski Hanna, Turppa Elise
Hyväksymispäivämäärä	
Julkaistu	

Sisällys

1	YLEISTIETOA OPPILAITOKSESTA.....	6
1.1	Toiminta-ajatus.....	6
1.2	Arvot.....	6
1.3	Oppimiskäsitys.....	6
1.4	Oppimisympäristöt ja työtavat.....	7
1.5	Toimintakulttuuri.....	7
1.6	Yhteistyö.....	7
1.7	Laatutyö.....	8
1.8	Päätötodistus	9
2	KUVATAIDOKOULU PISAMA.....	10
3	Varhaisiän kuvataidekasvatus.....	10
3.1	Tavoitteet.....	10
3.2	Keskeiset sisällöt.....	11
3.3	Arviointi.....	11
4	Kuvataiteen perusopetus lapsille.....	12
4.1	Laajuus ja rakenne.....	12
4.2	Kuvataiteen opetuksen tehtävä ja tavoitteet	12
4.3	Yhteiset opinnot (300 ot, 11,1 op)	16
4.3.1	Tavoitteet.....	16
4.3.2	Keskeiset sisällöt.....	17
4.3.3	Arviointi.....	19
4.4	Teemaopinnot (200 ot, 7,4 op)	19
4.4.1	Tavoitteet.....	20
4.4.2	Keskeiset sisällöt.....	21
4.4.3	Arviointi.....	22
5	Kuvataiteen perusopetus aikuisille	23
5.1	Laajuus ja rakenne.....	23
5.2	Tavoitteet.....	24
6	KÄSITYÖKOULU NÄPPÄRÄ	25

6.1	Opintojen laajuus	25
6.2	Opintojen rakenne.....	25
6.3	Tehtävä	26
6.4	Yhteiset tavoitteet	26
6.5	Oppimäärän yksilöllistäminen	27
6.6	Oppilaaksi ottamisen periaatteet	27
6.7	Arvioinnin tehtävä	27
6.8	Yhteiset opinnot (300 ot, 11,1 op)	28
6.8.1	Opintokokonaisuus I (8–10 v.).....	30
6.8.2	Opintokokonaisuus II (8-10 v.).....	34
6.8.3	Opintokokonaisuus III (8-10 v.).....	37
6.9	Teemaopinnot (200 ot, 7,4 op)	40
6.9.1	Opintokokonaisuus I (11-12 v.).....	42
6.9.2	Opintokokonaisuus II (11-12 v.).....	45
6.9.3	Vaihtoehtoisia teemaopintoja.....	49
7	TEATTERIKOULU ILME	52
7.1	Opintojen laajuus ja rakenne	52
7.2	Tehtävä ja tavoitteet.....	53
7.3	Yhteiset opinnot (300 ot, 11,1 op)	54
7.3.1	Opintokokonaisuus I: Leikistä teatteriin (60 ot)	54
7.3.2	Opintokokonaisuus II: Näyttämötyö 1 (60 ot).....	54
7.3.3	Opintokokonaisuus III: Näyttämötyö 2 (90 ot).....	55
7.3.4	Opintokokonaisuus IV: Draamasta teatteriksi (90 ot).....	55
7.3.5	Arviointi.....	56
7.4	Teemaopinnot (200 ot, 7,4 op)	56
7.4.1	Opintokokonaisuus I: Teatterin monet muodot (100 ot).....	56
7.4.2	Opintokokonaisuus II: Teatteri osana yhteiskuntaa (100 ot).....	57
7.4.3	Arviointi.....	58
8	LIITTEET.....	60
8.1	Liite 1. Opintokokonaisuudet, tavoitteet ja arvioinnin kriteerit.....	60
8.2	Liite 2. Keskeiset sisällöt, opintokokonaisuudet 1–5.....	64
8.3	Liite 3. Arvioinnin tueksi, Yhteiset opinnot.....	68

8.4	Liite 4. Teemaopintojen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit	70
8.5	Liite 5. Arvioinnin tueksi, Teemaopinnot.....	73
8.6	Liite 6. Yhteiset- ja teemaopinnot, oppitunnit	75

1 YLEISTIETOA OPPILAITOKSESTA

1.1 Toiminta-ajatus

Petäjä-opisto tuottaa ja edistää toiminta-alueellaan elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia. Opisto tarjoaa yleissivistäviä ja ammatillisia taitoja kehittäviä kursseja sekä harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille. Tavoitteena on kannustaa ihmistä aktiiviseen itsensä kehittämiseen ja osallistumiseen kansainvälistyvässä ympäristössä.

1.2 Arvot

Empatian vahvistaminen

- Välittävä ja kunnioittava vuorovaikutus

Turvallisuus

- Taiteen perusopetuksessa toteutuu turvalliset työtavat ja hyväksyvä, myönteinen ilmapiiri

Yhdenvertaisuus

- Jokainen oppija on yhdenvertainen muiden kanssa. Opetus lähtee oppijan omista lähtökohdista ja jokaisen oppijan vahvuuksien tukemisesta

Vastuullisuus

- Ekologisuus
- Sosiaalinen kestävyys
- Kulttuurillinen kestävyys

1.3 Oppimiskäsitys

Positiivinen pedagogiikka

- Oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimii niiden saavuttamiseksi itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa

Myönteiset tunnekokemukset

- Luovuus; usko yksilön luovuuteen. Opetus lähtee ajatuksesta, että jokainen ihminen on luova. Tätä luovuutta tuetaan ja pyritään tuomaan esiin jokaiselle oppijalle soveltuvalla tavalla

Yksilöllisyys

- Opiskelu on tavoitteellista, mutta yksilöllistä. Tietojen ja taitojen yksilöllinen vahvistaminen

Vuorovaikutus

- Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden kanssa joko yksilöopetuksessa tai ryhmässä

Palaute

- Oppilaita ohjataan antamaan ja saamaan palautetta

1.4 Oppimisympäristöt ja työtavat

Turvallinen tila

- Työtilat ovat saavutettavat ja turvalliset jokaiselle oppijalle
- Taiteen perusopetus toimii tiloissa, jotka soveltuvat aineen opetukseen ja taiteenalan harjoitteluun
- Turvallisuus on tarkoittaa myös turvallista ilmapiiriä ja yksilön vapautta olla oma itsensä

Eri taiteenalojen välinen yhteistyö

- Häivytetään rajoja eri taiteenlajien välillä ja tehdään yhteistyötä luoden elämyksiä myös muiden, kuin oman taiteenalan kautta
- Oppijoille tarjotaan mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen opiskeluun

Teknologian hyödyntäminen

- Hyödynnetään opetuksessa teknologian tuomia mahdollisuuksia unohtamatta hyväksi koettuja traditioita ja menettelytapoja

Suunnittelu ja arviointi

- Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin
- Arviointi ja sen pohjalta annettava palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaan osallisuutta
- Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä
- Arviointi on jatkuva prosessi tekemisen analysointia ja reflektointia, joka tukee oppimisen syvenemistä

1.5 Toimintakulttuuri

- Osallisuuden vahvistaminen
- Välittävä ja kunnioittava kohtaaminen
- Arvot näkyvät toiminnassa
- Jatkuva vuorovaikutus oppilaitoksen sisällä, sekä huoltajien ja muiden tahojen kanssa.
- Laatu ja luovuus, jotka ennakkoluulottomasti mahdollistavat uudistumien, kuitenkin perinteitä kunnioittaen.
- Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä

1.6 Yhteistyö

Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen ja nuoren kasvatuksesta. Petäjä -opisto tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan kasvatuksesta ja opetuksesta taiteen perusopetuksen ryhmän jäsenenä. Opisto on yhteistyössä huoltajien kanssa niin, että he voivat

osaltaan tukea lastensa tavoitteellista oppimista ja taiteen perusopetuksen ryhmissä. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja hyvinvointia opistossa. Yhteistyön muotoina ovat kotiin lähetettävät tiedotteet ja kirjeet sekä suorat keskustelut lasten vanhempien kanssa.

Petäjä -opisto tekee yhteistyötä koulujen, viranomaisten ja eri järjestöjen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on kehittää ja tukea taiteen perusopetuksen opiskelijoiden hyvinvointia sekä opetuksen laatua.

1.7 Laatumyö

Petäjä-opisto kehittää toimintansa laatua systemaattisesti. Ymmärrämme laadun kokonaisvaltaisesti kaikkea toimintaamme koskevaksi. Jokainen vastaa sekä omalta osaltaan että koko organisaation kannalta laadusta ja on velvollinen reagoimaan havaitsemiinsa laatu-putteisiin. Seuraamme järjestelmällisesti palveluidemme ja toimintamme työnjälkeä. Asiakkaiden tarpeet ohjaavat toimintamme kehittämistä. Vaalimme toiminnassamme:

- korkeatasoisten koulutuspalveluiden tuottamista
- asiakassuuntautunutta ajattelutapaa
- ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä
- pitkäjänteistä yhteistyötä monien kumppaneiden kanssa
- kestävän kehityksen huomioimista

Opisto kehittää toimintaansa ja palveluitansa vuosittain, seuraa alansa kehitystrendejä, kouluttaa henkilöstöään, käynnistää kehitystoimenpiteitä ja seuraa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Opiston johto ja henkilöstö tuntevat ja ymmärtävät laatu-putiikan sekä sitoutuvat laadun kehittämisen edellyttämiin toimintaperiaatteisiin ja – tapoihin.

Petäjä-opistossa sovelletaan SASKY koulutuskuntayhtymän laatu-järjestelmän mukaisia prosesseja soveltuvin osin.

Opistossa käytössä oleva Kestävän kehityksen -standardia noudattava toimintajärjestelmä ja sen mukainen toiminta ovat kokonaisuudessaan organisaation jatkuvaan suorituskyvyn parantamisen työkaluja. Johtamistyö varmistaa vaikuttavuuden. Jatkuva parantaminen toteutuu muun muassa seuraavien työtapojen avulla:

- noudatettava työskentelyperiaate: suunnittele - tee – tarkista – paranna
- sisäisen auditoinnin suunnitelmat ja kehittämisehdotukset sekä poikkeamat
- itsearviointin tulokset

1.8 Päätötodistus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän suorittamisesta annetaan päätötodistus, joka sisältää:

1. Koulutuksen järjestäjä
2. SASKY koulutuskuntayhtymä
3. Petäjä -opisto
4. Koulutusalat
5. Käsityötaide /Kuvataide
6. Oppilaan nimi ja henkilötunnus
7. Opiskeluaika vuosina
8. Oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
9. Kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
10. Oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
11. Kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
12. Rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
13. SASKY Petäjä-opisto on 1.8.2009 alkaen taiteen perusopetusta antava oppilaitos.
14. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
15. Kihniön, Karvian ja Honkajoen kuntien kanssa on tehty sopimus taiteen perusopetuksen hankkimisesta SASKY koulutuskuntayhtymältä (päivämäärä)
16. Koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Päätötodistus voi sisältää liitteitä.

2 KUVATAIDEKOULU PISAMA

3 Varhaisiän kuvataidekasvatus

Kuvataiteen varhaisopintoja käyvät 5–7-vuotiaat oppilaat. Oppitunteja on 2ot/viikko. Oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Opinnot kestävät 1–2 vuotta aloitusiästä riippuen.

3.1 Tavoitteet

Kuvataiteen varhaisopinnoissa luodaan pohjaa myöhemmille opinnoille. Tavoitteena on lasten luontaisen uteliaisuuden ja aktiivisuuden vahvistaminen. Tavoitteena on tukea lasten kykyä tehdä monipuolisia havaintoja lähiympäristöstä (luonnonympäristö, rakennettu ympäristö ja esineympäristö) eri aistien avulla. Tavoitteena on mielikuvituksen kehittäminen ja tutustuminen kuvalliseen ilmaisukieleen harjoittelemalla erilaisia perustekniikoita, kokeilemalla materiaaleja ja tarkastelemalla taideteoksia, median kuvia ja muuta kuvallista kulttuuria. Kuvataiteen varhaisopinnot tukevat myös oppilaan ryhmässä toimimisen taitoja, puheilmiasua, keskustelutaitoja ja tunneilmaisun taitoja.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Tarkastellaan kuvallisen kielen käsitteitä ja ilmiöitä leikinomaisesti ja kokeilemalla. Tutustutaan kaksi- ja kolmiulotteisiin tekniikoihin ja opetellaan välinehuollon alkeet.

Omat kuvat

Tarkastellaan opetuksessa lastenkulttuurin teoksia, lapsille läheisiä ja tuttuja muita kuvia ja lasten omia teoksia. Huomioidaan tehtävien suunnittelussa lasten kokemusmaailma.

Taiteen maailmat

Tutustutaan kuvataiteen teoksiin: esittävään ja ei-esittävään taiteeseen, vanhaan ja nykytaiteeseen. Opintoretkeä museoihin, näyttelyihin ja muihin kulttuurikohteisiin toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Visuaalinen ympäristö

Tutustutaan rakennettuun ja esineympäristöön sekä luontoon harjoitellen esteettistä havainnointia ja kestävien arvojen mukaista tarkastelua. Käsitellään lasten mediaympäristöä.

Tavoitteet

- innostaa lasta kuvataiteen tekemiseen, taiteen perusasioihin ja taiteen tuntemiseen tutkivan, kokeilevan ja leikinomaisen toiminnan kautta
- kannustaa lasta itseilmaisuun ja pitkäjänteisyyteen käyttäen monitaiteellisia työskentelytapoja
- vahvistaa lapsen aktiivisuutta kokonaisvaltaisen, kaikki aistit mukana olevan oppimisen avulla
- ohjata ryhmässä toimimiseen ja muiden huomioon ottamiseen
- hyödynnetään lapsen omaa elinympäristöä ja siinä ilmeneviä visuaalisen kulttuurin ilmiöitä
- kannustetaan iloitsemaan omasta ja toisen työstä

3.2 Keskeiset sisällöt

- motorisia taitoja ja pitkäjänteisyyttä harjoitellaan tutustumalla vaihteleviin työtapoihin sekä erilaisiin materiaaleihin ja välineisiin ja niistä huolehtimiseen
- harjoitellaan ryhmässä toimimista, toisten huomioimista ja työhön keskittymistä
- opetellaan pohtimaan, tulkitsemaan ja sanallistamaan omia tuntemuksia, kokemuksia ja havaintoja
- hyödynnetään opetuksessa mielikuvaoppimista

3.3 Arviointi

Arviointi kuvataiteen varhaisopinnoissa tapahtuu opintokertojen aikana. Kannustava palaute kohdistuu työskentelytaitoihin, yhdessä toimimiseen ja omatoimisuuteen. Oppilaita tuetaan arvostamaan omaa ja toistensa työtä.

4 Kuvataiteen perusopetus lapsille

4.1 Laajuus ja rakenne

Kuvataiteen yleisen oppimäärän opinnot ovat laajuudeltaan 500 oppituntia. Ne sisältävät yhteisten opintojen viisi opintokokonaisuutta (300ot) ja teemaopintojen neljä opintokokonaisuutta (200ot)

Yhteiset opinnot kestävät yleensä viisi vuotta ja ne aloitetaan 7-vuotiaana. Yhteisten opintojen laajuus on 300 oppituntia eli 11,1 opintopistettä. Opetusta annetaan 90 minuuttia eli kaksi oppituntia viikossa.

• Opintokokonaisuus Jätän jäljen	60 ot
• Opintokokonaisuus Sisällä ja ulkona	45 ot
• Opintokokonaisuus Muodot ympärilläni	45 ot
• Opintokokonaisuus Paikalla ja liikkeessä	60 ot
• Opintokokonaisuus Ennen ja nyt	90 ot

Teemaopinnot kestävät yleensä kaksi vuotta ja ovat laajuudeltaan 200 oppituntia. Opinnot suoritetaan yleensä työpajaopintoina ja osa etäopintoina. Opintokokonaisuuksien kesto vaihtelee sen mukaan, mitkä työpajat ovat kulloinkin tarjolla oppilaitoksen resurssit huomioiden. Yleensä kuitenkin opintokokonaisuuden kesto on 45+5ot.

• Mun taide I-IV	180+20ot
• opintopisteet yhteensä	7,4

kaikki yhteensä	18,5 opintopistettä
-----------------	---------------------

4.2 Kuvataiteen opetuksen tehtävä ja tavoitteet

Kuvataiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentumista ja sekä oman että muiden kulttuurien tuntemusta kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle. Opintoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin jatkuvaa muuntumista ja avoimia rajoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia syventyä heille merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Opetuksessa painotetaan oppilaan omaa

kokemusmaailmaa, joka luo pohjan oivalluksia herättävälle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

Opintojen edetessä oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria eri näkökulmista. Opetuksessa innostetaan pohtimaan taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Opetuksessa innostetaan myös käyttämään taiteen toimintatapoja yhteistyön, vuorovaikutuksen, osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä. Opinnot luovat perustaa oppilaan omakohtaisen taidesuhteen kehittymiselle ja kuvataiteen elinikäiselle harrastamiselle. Kuvataidekoulun järjestämät näyttelyt antavat myös ulkopuolisille tahoille mahdollisuuden tutustua opetussisältöihin ja oppilaiden töihin sekä saada niistä virikkeitä. Pisama-kuvataidekoulun verkkosivuilla on myös esillä oppilastöitä.

Lähtökohtana opetuksen sisältöjen jäsentämiselle on niiden simultaaninen luonne eli ne ovat samanaikaisesti olemassa opetustilanteissa ja ne kietoutuvat yhteen. Sisältöjen luonteesta johtuen myös tavoitteet ovat samanaikaisia. Oleellista on myös ymmärtää opetuksen sisältöjen ja tavoitteiden kertautuminen opintojen edetessä

Kuvataiteen opinnoissa tavoitteena on oppilaan kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun kehittäminen. Tähän pyritään käsittelemällä opetuksen sisältöjä pitkäjänteisesti opintokokonaisuuksien mukaan edeten. Kuvataiteen parissa toimiessaan oppilaalle muotoutuu ja kehittyy omakohtainen taidesuhde ja suhde visuaaliseen ympäristöön. Tavoitteiden jäsentämisen lähtökohtana on käsitys tavoitteiden samanaikaisuudesta. Opetustilanteessa pyritään monenlaisiin tavoitteisiin samanaikaisesti ja saman opintokerran aikana tapahtuu monenlaista toimintaa. Oppilaan arvioinnin perustana on kuitenkin aina tavoitteiden toteutumisen arviointi.

Taidesuhde

- Tavoitteena on oppilaan omakohtaisen taidesuhteen syntyminen ja itsetuntemuksen kehittyminen.
- Tavoitteena on kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla. Taidesuhde kehittyy ja syvenee opintojen edetessä. Sen syntymiseen vaikuttavat kaikki opintojen erilaiset sisältöalueet ja opintokokonaisuudet. Taidekäsityksen avartuminen tapahtuu vähitellen oppilaan tutustuessa itselleen uusiin taiteen ilmiöihin.

- Tavoitteena on tutustuttaa ja perehdyttää oppilas erilaisiin materiaaleihin ja työvälineisiin, taiteellisiin prosesseihin ja taiteiden välisiin työskentelytapoihin. Toiminta kestävän kehityksen periaatteiden mukaista.

Visuaalinen lukutaito

- Tavoitteena on innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- Tavoitteena on kannustaa oppilasta tutkimaan ja tulkitsemaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta sekä tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmista
- Tavoitteena on saavuttaa tietoisien havainnoinnin osaaminen, kuvan kielen ja ympäristöön liittyvien käsitteiden ja ilmiöiden tuntemus sekä taidehistorian ja nykytaiteen tuntemus
- Tavoitteena on innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.
- Tavoitteena on innostaa oppilasta osallistumaan keskusteluun, perustelevaan tulkintoihin, kuuntelemaan ja arvostamaan toisten näkemyksiä.

Osallisuus ja vaikuttaminen

- Tavoitteena on kannustaa oppilasta pohtimaan omassa kuvailmaisussa sekä kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja
- Tavoitteena on kehittää oppilaan kriittistä ajattelua ja kyseenalaistamisen asennetta, jotta hän pystyisi itsenäisesti rakentamaan maailmankuvaansa. Monilukutaito tukee oppilaan ajattelun kehittymistä ja oppimisen taitoja
- Tavoitteena on kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin kuitenkin niin, että kehitetään myös ryhmässä toimimisen osaamista, toisten kuuntelemista ja huomioon ottamista. Ryhmäopetuksessa korostuu toiminnan yhteisöllinen luonne. Hyvät vuorovaikutustaidot ovat tarpeen myös kun taidetta käytetään vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Opetuksen sisällöt

Kuvataiteen opintokokonaisuuksien yhteistä sisältöä on ihmisen suhde luontoon ja kulttuuriin, mitä tarkastellaan taiteen keinoin. Kuvataide ja sen ilmaisukieli ovat opetuksen

keskiössä. Kestävä kehitys ja sen monet erilaiset ilmenemismuodot kuuluvat myös jokaisen opintokokonaisuuden sisältöihin. Ne voivat liittyä mm. kestävään elämäntapaan, jolloin päämääränä on tukea lasten ja nuorten kasvamista vastuullisiksi kansalaisiksi.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

- tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista
- harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelusta, kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia
- hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa
- keskeiset materiaalit ja suunnitteluprosessit toteutukseen

Omat kuvat

- tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä
- pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin

Taiteen maailmat

- tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja -tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan
- tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön

Visuaalinen ympäristö

- tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja
- harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

Lähtökohtana opetuksen sisältöjen jäsentämiselle on niiden simultaaninen luonne eli samanaikaisuus. Yhdessä opiskelutilanteessa on aina useampia tasoja ja näkökulmia. Opetuksen eri sisältöalueita käsitellään jokaisessa opintokokonaisuudessa, ne kertautuvat vuodesta toiseen siten, että tiedollinen aines syvenee ja laajenee ja ilmaisutaidot kehittyvät. Sisältöalueita käsitellään vuodesta toiseen kerta kerralta syventäen ja laajentaen tarkastelutapaa. Pienten lasten opetuksessa lähestymistapa on elämyksiin ja omiin kokeiluihin perustuva, kun taas vanhemmat oppilaat voivat ottaa mukaan esim. taidehistoriallisen, luonnontieteellisen ja psykologisen näkökulman.

4.3 Yhteiset opinnot (300 ot, 11,1 op)

Oppilaat saavat viisi vuotta kestävien opintojen aikana perusvalmiudet kuvailmaisuun ja taiteen tarkasteluun erilaisista näkökulmista. Tavoitteena on, että oppilaalle muodostuu kehittyvä ja elävä oma taidesuhde. Kulttuurisen historian tunteminen taiteen kautta antaa perspektiiviä tekemiselle ja rakentaa oppilaan identiteettiä. Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet 1-5 ovat perusryhmät. Opintojen edetessä syvennetään ja laajennetaan kuvailmaisun käsitteitä ja toteutustapoja. Opintovuosittain vaihtuvat kuvataidekoulun yhteiset teemat vaikuttavat sisältöjen painotukseen, joten opintovuodet muodostuvat teemoiltaan keskenään erilaisiksi ja sisällöltään monipuolisiksi.

Tutustumisen kohteena ovat kuvataiteen eri osa-alueet, historia ja nykytaide sekä kuvallinen mediamaailma, esineympäristö, rakennettu ympäristö ja luonnonympäristö. Tavoitteena on myös tottuminen vähitellen yhä pitkäjänteisempään ja itsenäisempään työskenteelyyn. Opetussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitealueet koko kuvataiteen perusopetukselle ovat taidesuhde, visuaalinen lukutaito, osallisuus ja vaikuttaminen.

4.3.1 Tavoitteet

Taidesuhde

- tukea oppilaan itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun eri keinojen kautta luoden pohjaa oman taidesuhteen pohtimiselle.
- innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti keskeisiin materiaaleihin ja tekniikoihin sekä havainnoimaan ympäristöään moniaistisesti hyödyntäen taiteiden ja tieteiden välisyyttä.
- oppia prosessit suunnittelusta toteutukseen sekä tavoitteiden mukaisten välineiden ja menetelmien etsiminen ja löytäminen

- kehittää hienomotorisia taitoja, harjoitella pitkäjännitteistä työskentelyä sekä opetella kuvittelun, keksimisen ja luovan ongelmanratkaisun taitojaan ja antamaan kuvallinen muoto ajatuksilleen, tunteilleen, mielikuvilleen ja havainnoilleen
- ohjata toimimaan yhdessä, jakamaan kokemuksia, refleктоimaan omaa oppimista sekä antamaan että vastaanottamaan palautetta kuvallisesta työskentelystä

Visuaalinen lukutaito

- harjoitellaan havaintojen tekemistä ja tutkimista moniaistisesti ja kuvia tekemällä omasta ympäristöstä ja elämismaailmasta: muodostetaan elämyksellinen suhde omaan lähiympäristöön
- harjoitellaan käyttämään ympäristötaiteen ilmaisukeinoja luonnossa
- havainnoidaan rakennetun ja luonnonympäristön eroavaisuuksia ja yhteneväisyyksiä
- kehittää erityisesti aistiherkkyyttä, tilan-, muodon-, liikkeiden- ja rakenteidentajua sekä harjoittaa käden taitoja
- harjoitellaan keskustelemista sekä omista että toisten tekemistä kuvista
- syvennetään materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden tuntemusta

Osallisuus ja vaikuttaminen

- välinehuolto osana ekologista ajattelua
- ryhmässä toimimisen taidot kehittyvät
- esteettisten, eettisten ja ekologisten arvojen merkitysten pohtiminen

(liite 1 Opintokokonaisuudet, tavoitteet ja arvioinnin kriteerit)

4.3.2 Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

- tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista
- harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista
- kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia
- hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

- tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä
- pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

- tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja -tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan
- tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

- tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja
- harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista

(liite 2 Keskeiset sisällöt, opintokokonaisuudet 1–5)

4.3.3 Arviointi

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan edistymistä kuvataiteen opinnoissa. Arvioinnin tehtävä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessinsa ymmärtämiseen. Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta.

Oppilasta ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilasta ohjataan itsearvioinnin kautta pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta. Annettava arviointi perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin.

Kuvataiteen yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen. Oppilalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista. Oppilaan arvioinnin perustana on aina tavoitteiden toteutumisen arviointi. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Arviointitaitoja harjoitellaan ja harjaannutetaan opintojen kuluessa.

(liite 3: Arvioinnin tueksi, Yhteiset opinnot)

4.4 Teemaopinnot (200 ot, 7,4 op)

Teemaopintojen työpajoissa perehdytään ja syvennyttään eri taiteenalojen työskentelytapoihin ja ilmaisullisiin ominaisuuksiin. Työpajoilla on yleiset tavoitteet ja tarkemmat omat taiteenalohtaiset tavoitteet ja sisällöt. Kaikille perustyöpajoille yhteisenä tavoitteena on oppilaan osaamisen kehittäminen kohti itsenäistä ja omaehtoista yhä tavoitteellisempaa työskentelyä. Itsenäisten tehtävien avulla oppilaan oma kuvailmaisuus vahvistuu ja taidot harjaantuvat. Oppilasta kannustetaan kriittiseen ajatteluun ja kantaaottavuuteen.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Opetuksessa tutkitaan ihmisenä

olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

4.4.1 Tavoitteet

Syventävien opintojen tavoitteena on vahvistaa oppilaan kykyä aiempaa itsenäisempään ja pitkäjänteisempään työskentelyyn, jolloin vastuu omasta työstä kasvaa ja vapaus omiin ratkaisuihin lisääntyy. Opintojen aikana oppilaat syventävät ja soveltavat aiemmin oppimaansa ja pystyvät hyödyntämään kullekin taiteenalalle ominaisia työskentelytapoja, tekniikoita ja mahdollisuuksia omassa ilmaisussaan. Oppilaita ohjataan asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja valitsemaan ideoidensa toteuttamiselle parhaat materiaalit ja työtavat. Omien projektien tekemisen kautta kuvailmaisuus vahvistuu. Opetussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitealueet kuvataiteen syventäville opinnoille ovat taidesuhte, visuaalinen lukutaito, osallisuus ja vaikuttaminen.

Taidesuhte

- kannustaa taidekäsitteiden kehittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisuuden, itselleen merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- kannustetaan oman identiteetin pohdintaan kuvallisen työskentelyn ja kuvien tulkinnan kautta
- tukea osaamisen kehittämisessä tavoitteiden ja näkemysten mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- rohkaista käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvailmaisuuden taitojaan.

Visuaalinen lukutaito

- rohkaistaan ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen omassa työskentelyssä
- vahvistaa kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia sekä kuvallisen kerronnan keinoja
- kehittää taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmasta sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta

Osallisuus ja vaikuttaminen

- tukea ilmaisemaan näkemyksiä taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja
- ohjata huomioimaan itsenäisesti ja ryhmässä toimiessaan esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot
- kannustaa kehittämään kriittistä ajattelua tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin

4.4.2 Keskeiset sisällöt

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

- oppilas perehtyy ja syventyy valitsemansa taiteenalan materiaaleihin, työtapoihin ja ilmaisullisiin mahdollisuuksiin sekä hyödyntää digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa
- työskentelyssä ylläpidetään leikkillisyyttä ja mielikuvituksen käyttöä. Oppilas on entistä tietoisempi omista vahvuuksistaan ja haasteistaan ja häntä ohjataan itsenäisempään kuvailmaisuun.
- opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista.

Omat kuvat

- oppilaat pääsevät toteuttamaan omaa kuvailmaisuun entistä enemmän ja löytävät uusia ulottuvuuksia kuvan tekemiseen
- pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaista merkitystä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin

Taiteen maailmat

- opetuksessa tulkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten ja taiteiden lajeja
- opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan

- opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteenilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten töihin

Visuaalinen ympäristö

- opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja
- opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvioimista oman taiteenalan näkökulmasta sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista

Liite 4: Teemaopintojen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit

4.4.3 Arviointi

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan kuvataiteen opintojen edistymistä. Arviointi teemaopinnoissa kohdistuu oppilaan työskentelyprosessin arviointiin. Arvioinnin tarkoitus on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen.

Oppilaan omien tavoitteiden toteutumista, työskentelyn ja kuvailmaisun kehittymistä voidaan seurata oppilaan oman työn dokumentoinnin avulla. Arviointi tarkastelee, kuinka oppilas tavoittaa itselleen asettamansa tavoitteet ja syventää osaamistaan. Oppilaita kannustetaan vuorovaikutteiseen arviointiin. Näyttelyt ja erilaiset yhteisprojektit ovat itsearvioinnin apuna oppilaalle. Samassa yhteydessä oppilas voi saada palautetta myös ryhmänsä ulkopuolisilta tahoilta. Oppilaan itsearvioinnin taidot ja arvioinnin käyttäminen oman ilmaisun syventämisessä ovat myös arvioinnin kohteita. Arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilaan työskentelyä ja tehdä oma oppiminen näkyväksi. Arviointi rohkaisee syventämään ja laajentamaan oppilaan osaamista samalla kun se kannustaa itsenäisempään tavoitteiden asetteluun ja niiden toteutumisen arviointiin.

(liite 5 Arvioinnin tueksi, Teemaopinnot)

5 Kuvataiteen perusopetus aikuisille

Aikuisille taideharrastajille suunnattu kuvataiteen perusopetus noudattaa myös vuodesta toiseen etenevää opetussuunnitelmaa. Yhteisissä opinnoissa opiskelija sitoutuu viikoittaiseen kolmen oppitunnin opetukseen vastuopettajan tai tuntiopettajan johdolla (15x3ot) ja etäopiskeluna suorittamaan osan opinnoista.

Teemaopinnoissa viikoittaista kolmen tunnin opetusta ja etäopiskelua on lukukaudessa vaihtelevasti. Tällöin tehdään enimmäkseen itsenäistä työskentelyä lopputyön parissa. Aikuisten opetuksessa noudatetaan kuvataidekoulun yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetus pohjautuu Opetushallituksen linjaamiin opetussuunnitelman perusteisiin eli 300 oppituntia yhteisiä opintoja ja 200 oppituntia teemaopintoja.

Opinnot toteutetaan ryhmälle suunnattuna lähi- ja etäopetuksena. Opintojen loppuvaiheessa toteutetaan itsenäisesti kuvataiteen päättötyö valitsemallaan menetelmällä. Ryhmässä opiskelun lisäksi opinnot sisältävät itsenäistä visuaalista ja kirjallista työskentelyä.

Aikuisten opetuksessa huomioidaan opiskelijan yksilöllinen osaamis- ja kokemuspohja. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia taiteellista ajattelua syventäviä työskentelytapoja kuten kuvien tulkintaa, keskusteluja ja näyttelykäyntejä omien kuvien tekemisen lisäksi.

Aikuisten opintojen alussa kartoitetaan kunkin opiskelijan tietoja ja taitoja, luodaan perustaa ryhmälle ja hahmotetaan tulevia opintoja. Esitellään opettajat ja tulevien opintojen sisältöjä. Kannustetaan opiskelijaa pitämään henkilökohtaista visuaalista työpäiväkirjaa, johon opiskelija taltioi itse tärkeänä pitämäänsä erilaista kuvallista ja kirjallista materiaalia. Hyväksi luettavat opinnot (aikaisemmin opitun tunnistaminen ja tunnustaminen) ovat n. 20-50ot.

5.1 Laajuus ja rakenne

Yhteiset opinnot

1. lukuvuosi yhteisiä opintoja yht.	150ot (90+60)
2. lukuvuosi yhteisiä opintoja yht.	150 ot ”
Yhteensä	300 ot (11,1 opintopistettä)

Teemaopinnot

3. lukuvuosi yhteisiä opintoja yht.	110 ot (90+20)
4. lukuvuosi itsenäinen ja ohjattu työskentely	90 ot (39+51)
yhteensä	200 ot (7,4 opintopistettä)

Yhteiset ja teemaopinnot yhteensä **18,5 opintopistettä**

(liite 6 Yhteiset- ja teemaopinnot, oppitunnit)

5.2 Tavoitteet

- avata uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä
- tukea ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä
- tarjota innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen.

6 KÄSITYÖKOULU NÄPPÄRÄ

6.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukainen laajuus on **500** oppituntia, josta yhteisiä opintoja on **300** ja teemaopintoja **200** oppituntia. Yhteiset opinnot sisältävät kolme opintokokonaisuutta, jotka suoritetaan pääsääntöisesti kolmen vuoden aikana. Teemaopinnot sisältävät kaksi opintokokonaisuutta, jotka suoritetaan pääsääntöisesti kahden vuoden aikana.

Opintokokonaisuus sisältää **90** tuntia lähiopetusta ja **10** tuntia itsenäistä työskentelyä. Oppitunti on kestoaltaan 45 minuuttia.

Taiteen perusopetuksen yleiset opinnot on tarkoitettu pääsääntöisesti 8–12-vuotiaille ja niihin kuuluu aikaa noin viisi lukuvuotta.

13–16-vuotiaat voivat halutessaan jatkaa opintoja kansalaisopiston 13–16 -vuotiaille tarkoitettussa käsityöryhmässä. Opinnoissa voi täydentää taiteen perusopetuksen yhteisiä- ja/tai teemaopintoja tai suorittaa esimerkiksi vapaavalintaisia teemaopintoja, mikäli opinnot ovat kesken ja oppilas haluaa päättötodistuksen taiteen perusopetuksesta

Opintojen laajuus on ilmoitettu opintokokonaisuuksien osalta tunteina (h) ja opintopisteinä. 1 opintopiste vastaa laajuudeltaan opiskelijan noin **27** tunnin työpanosta.

- **Yhteisten opintojen** 300 tuntia on yhteensä 11,1 opintopistettä
- **Teemaopintojen** 200 tuntia on yhteensä 7,4 opintopistettä
- Yhteensä taiteen perusopetus 500 tuntia on 18,5 opintopistettä

Opetus mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Opetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen ja huomioidaan taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät.

6.2 Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta.

- **Yhteisten opintojen** tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen
- **Teemaopintojen** tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen syventäminen ja laajentaminen

Opisto määrittelee yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään opetussuunnitelmassa.

6.3 Tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Sen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia haakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

6.4 Yhteiset tavoitteet

- Elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen
- Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen
- Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin
- Oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen
- Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimistarpeet ja lähtökohdat

- Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta
- Oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisia keinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä
- Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta

6.5 Oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuvat oppilaan käsityön kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan käsin. Opetusta voidaan toteuttaa sekä yksilö- että ryhmäopetuksena. Yksilöllistettyä opetusta järjestetään oppilaitoksen käytettävissä olevat resurssit huomioiden.

6.6 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Yhteisten opintoihin oppilasvalinta tapahtuu ilmoittautumisjärjestyksessä. Opiskelu-oikeus säilyy opiskelunsa aiemmin aloittaneilla, kunnes opiskelija saa opintokokonaisuuden suoritettua tai ilmoittaa keskeyttävänsä opinnot.

6.7 Arvioinnin tehtävä

- Tuetaan kehittymistä opinnoissa, ilmaisussa, taidoissa sekä ohjataan tavoitteiden asettamisessa
- Tekemisen analysointi ja reflektointi tukevat oppimisen syvenemistä
- Tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisilla menetelmin
- Perehdytetään arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin

- Valitut menetelmät palvelevat mahdollisimman hyvin tavoitteiden saavuttamisen arviointia > ne soveltuvat opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista
- Erilaisia palautteen antamisen tapoja mm. Keskustelut, itse- ja vertaisarviointi, näytelyt, muut esittäytymiset
- Jatkuvaa vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä
- Tukee omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista
- Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa
- Rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta, arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa
- Luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa
- Kannustetaan osaamisen laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen
- Arvioinnin kohteet ovat: taidot ja muotoilu, yhteiskunta ja kulttuuri sekä taiteiden ja tieteiden välisyys
- Käsiyön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa ja se toimii itsearviointitaitojen vahvistamisen tueksi

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämislle, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisu- ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä. Käsiyössä tutustutaan erilaisiin ilmiöihin elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävä kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

6.8 Yhteiset opinnot (300 ot, 11,1 op)

Käsiyön yhteisten opintojen tehtävänä on hankkia käsityön perustaidot. Tavoitteena on innostaa oppijaa kehittämään käsityön suunnittelussa, tekemisessä ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, muotoiluun ja teknologiaan sekä tarkastellaan ja pohditaan käsityötä kulttuurisena, yhteiskunnallisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Opintokokonaisuudet pohjautuvat taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden käsityön yhteisten opintojen tavoitteisiin Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri ja Taiteiden ja tieteiden välisyys.

Käsityön yhteiset opinnot luovat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Opetuksella tuetaan oppilasta oman ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä kokeilun, tekemisen ilon ja kekseliäisyyden avulla. Kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään oppilaan käsityötaitoja. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden turvalliseen käyttöön sekä työohjeiden menetelmien ja järjestyksen yhteyden ymmärtämisen suhteessa lopputulokseen.

Oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan niitä omassa työskentelyssä. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta sekä ymmärtämään käsityöyrittäjyyden traditioita. Oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

Opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitieteisenä ilmiönä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilasta kannustetaan ideoimaan ja rakentamaan uutta. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen.

Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, palveluja ja teoksia yhdessä ja yksin sekä itselle että toisille. Käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Ilmaisussa välineinä teoksissa toimivat materiaalit ja tekniikat. Palveluissa tekeminen ilmenee yhteisöllisyytenä, osallisuutena ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan ilmaisun ja tekemisen välineenä ja muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimijana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään yhteiskunnallisena, kulttuurisena, monitieteisenä ja taiteeseen liittyvänä ilmiönä.

Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt ovat pukeutuminen, esine- ja tekstiiliympäristöt, palveluympäristöt sekä rakennetut ja luonnonympäristöt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin pohjautuen. Sisältöjen valinnassa lähtökohdina ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään omien kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Opinnoissa keskeisiä sisältöjä pohditaan eettisyyden,

esteettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta laaja-alaisesti tarkastellen kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan yhteisöön kuulumisen ja identiteetin muodostumisen, fysiologian, vaatetusteknologian ja eri muoti-ilmiöiden ja kulttuurien näkökulmista. Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan toiminnallisuuden, teknologian, asumisen, muoti-ilmiöiden, muotoilun ja eri kulttuurien näkökulmasta. Palveluympäristöjä tarkastellaan kokemuksellisuuden, hyvinvoinnin, yrittäjyyden ja asiakaslähtöisyyden näkökulmista. Rakennettuja luonnonympäristöjä tarkastellaan yhteisöllisyyden, osallisuuden ja ihmisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden näkökulmasta.

Yhteisten opintojen opintokokonaisuuksiin kuuluu lähiopetuksen lisäksi 10 tuntia itsenäistä portfolio työskentelyä, jonka tarkoituksena on koontaa kaikki opitut asiat ja valmistetut tuotteet koko yhteisten opintojen ajalta yhdeksi raportiksi.

Työportfolio eli oppimispäiväkirja sisältää dokumentaatiota ja tietoa opitusta ja tehdystä aina ideoinnista suunnitteluun, tekniikka- ja materiaalikokeiluihin, työn valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen sekä sen itsearviointiin. Oman tekemisen reflektointi ja analysointi tukee oppimisen syvenemistä.

Yhteiset opinnot sisältävät kolme opintokokonaisuutta, jotka suoritetaan pääsääntöisesti kolmen vuoden aikana, Yksi opintokokonaisuus on 100 tuntia, joka sisältää 90 tuntia lähiopetusta ja 10 tuntia itsenäistä työskentelyä. Yhteisten opintojen kokonaistuntimäärä on 300 tuntia. Opintokokonaisuudet määritellään opintopisteinä, ja yhden opintopisteen laskennallinen työskentelyyn käytetty aika on noin 27 tuntia.

Yhteisten opintojen laajuus 300 tuntia on yhteensä 11,1 opintopistettä. Opintokokonaisuuk-
sien laajuus, sisällöt, tavoitteet ja arviointikriteerit

6.8.1 Opintokokonaisuus I (8–10 v.)

- 90 h lähiopetusta
- 10 h itsenäistä portfolio työskentelyä
- 3,7 opintopistettä

Ompelu tutuksi

Sisältö:

- tutustutaan ompelukoneen käyttöön ja tehdään erilaisia tekniikkakokeiluja
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin
- Ideoidaan, suunnitellaan ja valmistetaan asuste, vaate tai sisustusompelullinen tuote
- opetellaan dokumentoimista ja oman työn arviointia

Tavoite:

- rohkaista kädentaitojen harjoittelussa
- tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä oivaltamisen, onnistumisen ja keksimisen kautta
- pohtia omia tarpeita tuotesuunnittelussa
- materiaalituntemus ja uusien tekniikoiden oppiminen
- oppia työohjeiden noudattamista
- oppia työvälineiden käyttö ja työturvallisuus
- pohtia tuotetta esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta
- ohjata ymmärtämään taiteiden ja tieteiden yhteys (esim. kuvataide, matematiikka, teknologinen osaaminen)
- ohjata kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti ja sanallisesti käsityön tekemisestä sekä valmiista tuotteesta.

Arviointi:

- ideointikyky, tekninen taito, pitkäjännitteisyys, valmis tuote ja työskentelyn dokumentointi

Villasta tuotteeksi

Sisältö:

- tutustutaan suomenlampaaseen ja villan valmistukseen
- opitaan villasta materiaalina ja villan huovutuksesta
- vierailaan mahdollisesti lammastilalla/ villaa jalostavassa yrityksessä
- ideoidaan villasta/ villalangasta tuotteita/esineitä
- tehdään tekniikkakokeiluja esimerkiksi huovuttamalla tai käyttäen erilaisia lankatekniikoita
- ideoidaan ja suunnitellaan valmistettava työ
- valmistetaan tuote suunnitelman mukaan
- opetellaan dokumentoimista ja oman työn arviointia

Tavoite:

- kannustaa käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- kannustaa ympäristön ja käsityökulttuurin havainnoimiseen
- rohkaista tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaan
- rohkaista eettisesti kestävien valintojen tekemiseen
- oman ilmaisun vahvistaminen uusilla taidoilla
- uusien materiaalien ja tekniikoiden oppiminen

Arviointi:

- kulttuurinen osaaminen, ideointikyky, tekninen taito, pitkäjännitteisyys, valmis tuote ja työskentelyn dokumentointi

Taidenäyttelyssä

Sisältö:

- tutustutaan paikalliseen taidenäyttelyyn
- tutustutaan kuuluisiin taitelijoihin
- dokumentoidaan nähtyä ja koettua näyttelyn pohjalta, jolloin opitaan kuvataiteen tekniikoita, tutustutaan uusiin materiaaleihin ja värioppiin
- kokeillaan eri materiaalien kuviointia ja värjäyksen eri tekniikoita
- ideoidaan ja valmistetaan oma taideteos/tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ymmärtää käsityö monitaiteisena ilmiönä ja hyödyntää sitä omassa työskentelyssään
- kannustaa kestävään kehitykseen
- rohkaista innovoimaan uutta
- oppia kuvataiteen tekniikoita
- oman ilmaisun vahvistaminen uusilla taidoilla

Arviointi:

- taiteen tulkitseminen, ideointikyky, tekninen taito, pitkäjännitteisyys, valmis tuote ja työskentelyn dokumentointi

Tutkitaan elinympäristöä

Sisältö:

- tehdään luontokävely lähiympäristöön
- tutkitaan luonnonympäristöä ja rakennettua ympäristöä suhteessa toisiinsa
- dokumentoidaan nähtyä annetun tehtävän mukaan
- pohditaan luonnossa tehtyjä havaintoja yhdessä
- tutustutaan ja hyödynnetään monipuolisesti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita
- ideoidaan ja valmistetaan edellisen pohjalta yksin tai yhdessä aiheeseen liittyvä tuote, taideteos tai kannanotto
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- kannustaa havainnoimaan ympäristöä ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- vahvistaa omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- ohjata pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutusta ympäristöön
- kannustaa hyödyntämään kestävän kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- innostaa yhteisölliseen kekseliäisyyteen ja vahvistaa ryhmätyöskentelyn taitoja
- syventää kädentaitoja
- kehittää yhteistyötaitoja

Arviointi:

- ideointikyky, ryhmätyötaidot, kestävän kehityksen näkökulma työskentelyssä, tekninen taito, pitkäjännitteisyys, valmis tuote ja työskentelyn dokumentointi

6.8.2 Opintokokonaisuus II (8-10 v.)

- 90 h lähiopetusta
- 10 h itsenäistä portfolio työkentelyä
- 3,7 opintopistettä

Pukeutumisen perusteet

Sisältö:

- tutustutaan kansanomaiseen pukeutumiseen ja pukeutumisen historiaan sekä nykypukeutumiseen.
- pohditaan pukeutumista Suomessa vähemmistökulttuurit huomioiden
- syvennetään materiaali- ja tekniikatuntemusta, kuten vaatteen mitoitus ja kaavoitus
- ideoidaan ja suunnitellaan vaate/ asuste itselle
- syvennetään taitoja ompelukoneen käytössä, hyödynnetään teknologista osaamista tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa
- valmistetaan työ suunnitelman pohjalta
- dokumentoidaan työkentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoitteet:

- ohjata ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- oppia hyödyntämään teknologiaa tuotteen suunnittelussa ja dokumentoinnissa
- oppia hankkimaan tietoa itsenäisesti
- ymmärtää yhteys taiteisiin ja tieteisiin (kansantiede, kuvataide)
- syventää materiaali- ja tekniikatuntemusta
- ymmärtää omien valintojen vaikutusta tuotteen laatuun, elinkaareen sekä ympäristöön
- luoda kestävää kulttuuriperinnettä
- vahvistaa oppilaan ilmaisua ja käsityötaitoja

Arviointi:

- kulttuurinen näkökulma, tekninen taito, ideointikyky, pitkäjännitteisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Muotoilun mahdollisuudet

- tutustutaan suomalaisen muotoilun historiaan ja nykypäivään sekä muotoilun suuntaviivoihin globaalisti
- tutustutaan muotoiluun lähiympäristössä, tutustutaan erilaisiin muotoiltuihin esineisiin
- tutustutaan nimekkäisiin muotoilijoihin
- tutustutaan muotoiltaviin materiaaleihin
- ideoidaan muotoiltavia esineitä ja tuotteita
- tehdään tekniikkakokeiluja erilaisista muotoiltavista materiaaleista
- tehdään suunnitelma omasta muotoilutyöstä
- valmistetaan käyttö-/koriste-esine oman suunnitelman pohjalta
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- kannustaa havainnoimaan arjen ympäristöä, sen haasteita ja pohtimaan ratkaisuja niihin muotoilun näkökulmasta
- hyödyntää kestävästä kehityksestä ja kiertotaloutta toiminnassa
- hyödyntää teknologista osaamista tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa
- kekseliäisyyden kannustaminen
- kädentaitojen syventäminen
- materiaalien ja tekniikoiden syventäminen
- vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua ja ideointikykyä

Arviointi:

- ideointikyky, tekninen taito, luovuus, pitkäjännitteisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Leikitellen yhdessä

Sisältö:

- tutustutaan peleihin, leluihin ja pehmoeläimiin historiasta nykypäivään hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa ja kirjallisuutta
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin
- tehdään tekniikkaharjoituksia
- suunnitellaan ja valmistetaan oma tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ohjata käsityökulttuurin havainnointiin
- kannustaa ympäristön havainnointiin
- ohjata ja tukea käsityötaitojen syventämistä
- materiaalien ja tekniikoiden tuntemisen syventämistä
- ilmaisun vahvistamista uusilla taidoilla
- ompelukoneen käyttövarmuuden lisääminen

Arviointi:

- ideointikyky, suunnitelmallisuus, tekninen taito, pitkäjänteisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Yhteistyöllä onnistuen

Sisältö:

- suunnitellaan yhteistyötä sopivan toimijan kanssa, esimerkiksi päiväkotia, oppilaitos, palvelutalo, kirjasto, sairaala tms.
- vierailaan yhteistyökumppanin luona ja ideoidaan sen pohjalta toimintaa esim. askartelun ohjaus, tilojen koristelu, näyttelyn rakentaminen jne.
- dokumentoidaan tiloja ja muita sovittuja asioita
- suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä sovittu tuote tai työpaja- muotoinen toiminta
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- kannustaa havainnoimaan ympäristöä ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- vahvistaa yhteisöllisyyden kokemusta
- lisätä hyvinvointia ympäristössä
- oppia suunnittelemaan tuotteita asiakkaan näkökulmasta
- oppia toisten huomioon ottamista
- kädentaitojen syventäminen

Arviointi:

- yhteistyötaidot, vuorovaikutuksellisuus, tekninen taito, ideointikyky, innovatiivisuus, pitkäjännitteisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

6.8.3 Opintokokonaisuus III (8-10 v.)

- 90 h lähiopetusta
- 10 h itsenäistä portfolio työskentelyä
- 3,7 opintopistettä

Lämmintä ylle

Sisältö:

- pohditaan lämpimän vaatetuksen merkitystä ja vaatetusfysiologiaa
- tutkitaan erilaisia materiaaleja ja niiden lämmöneristyskykyä
- ideoidaan kylmään ilmastoon sopiva asuste tai asustekokonaisuus
- pohditaan tuotteen lämmöneristyskyvyn lisäksi tuotteen näkyvyyttä (E-tekstiilit)
- erilaisia tekniikkakokeiluja
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ymmärtää käsityö monitieteisenä ilmiönä (fysiologia, luonnontiede, fysiikka, matematiikka)
- ymmärtää tuotekehittelyn merkitys
- kannustaa hyödyntämään kestävä kehityksen näkökulmia toiminnassaan
- kädentaitojen syventäminen

- teknologian hyödyntäminen
- rohkaista syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta

Arviointi:

- monitieteellisyys ymmärtäminen, tekninen taito, ideointikyky, suunnitelmallisuus, pitkäjännittäisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Pikku yrittäjät

Sisältö:

- tehdään yritysvierailu
- pohditaan yrittäjyyttä yritysvierailulla havainnoidun pohjalta
- opetellaan kustannuslaskentaa ja budjetointia tuottavan yrittäjyyden lähtökohdaksi
- tehdään erilaisia tekniikkakokeiluja ja innovoidaan sekä kehitellään uutta tuotesuunnittelun näkökulmasta
- suunnitellaan oma myyntituote hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa
- toimitaan mahdollisesti yhteistyössä Nuorten yrittäjien (teemaopinnot) kanssa valmistamalla myyntituotteita yhteiseen myyntitapahtumaan
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- kannustaa oppilasta tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen
- kehittää työelämäntaitoja ja yhteiskuntatietoutta
- kannustaa havainnoimaan arjen elinympäristöä ja sen tarpeita, käyttää hyväksi havaintoja tuotesuunnittelussa
- taloudellinen mutta tuottava ajattelu
- materiaalituntemuksen lisääminen
- kädentaitojen syventäminen
- yhteistyötaitojen vahvistaminen
- laadultaan ja ratkaisuiltaan kestävän kehityksen kriteerit täyttävän myyntituotteen valmistaminen

Arviointi:

- ideointikyky, suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, estetiikka, ekologisuus, yhteistyötaidot, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Uniikki käsityö

Sisältö:

- tutustutaan taidekäsityöhön ja tunnettuihin käsityöläisiin
- ideoidaan erilaisia taidekäsintöitä (lähteenä esim. taide, luonto, internet ja kirjallisuus)
- syvennetään materiaalituntemusta ja tehdään erilaisia tekniikkakokeiluja
- suunnitellaan oma taidekäsityö
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ymmärtää käsityö monitaiteisena ilmiönä, hyödyntää sitä työskentelyssä
- kannustaa kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen työn suunnittelussa
- innostaa kekseliäisyyteen, suunnitteluun ja innovatiiviseen ideointiin
- kädentaitojen syventäminen
- materiaalien ja tekniikoiden tuntemisen syventäminen

Arviointi:

- taiteellinen näkemys, ideointikyky, pitkäjännitteisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Käsityökulttuurin merkitys

Sisältö:

- pohditaan käsityökulttuurin merkitystä, miten se näkyy ympärillämme
- tehdään yhdessä retki esim. perinnetilalle, kotiseutumuseoon tai maatilalle.
- tutustutaan erilaisiin tekniikoihin hyödyntäen teknisen ja tekstiilityön työtapoja
- ideoidaan ja suunnitellaan annetun aiheen mukaan oma tuote/ esine, mahdollisesti monimateriaalinen käsityötuote.

- syvennetään tekniikka- ja materiaalituntemusta
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- rohkaista syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaan
- ohjata pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutusta tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- auttaa tekemään eettisesti kestäviä valintoja
- vahvistaa omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- kehittää yhteistyötaitoja

Arviointi:

- kulttuurinen osaaminen, yhteistyötaidot, tekninen taito, ideointikyky, ekologisesti kestävät valinnat, pitkäjännittäisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

6.9 Teemaopinnot (200 ot, 7,4 op)

Käsityön teemaopintojen tehtävänä on vahvistaa oppilaan yhteisissä opinnoissa oppimia taitoja. Opintojen tavoitteena on innostaa oppijaa syventämään käsityön suunnittelussa, tekemisessä ja toteuttamisessa tarvittavaa osaamista. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset kiinnostuksen kohteet ja vahvuudet, ajankohtaiset ilmiöt ja paikallisuus. Opintokokonaisuudet pohjautuvat taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden käsityön teemaopintojen tavoitteisiin Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri ja Taiteiden ja tieteiden välisyys.

Käsityön teemaopinnot vahvistavat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Uusilla taidoilla vahvistetaan oppilaan omaa ilmaisua. Oppilasta rohkaistaan syventämään tekniikoiden ja eri materiaalien tuntemusta sekä kykyä hallita työohjeita, -menetelmiä ja -järjestystä omassa työskentelyssään.

Oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta vahvistetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin, paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöryrittäjyyteen. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa

työskentelyssä sekä tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti. Opintojen edessä oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Opinnot syventävät perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

Teemaopintojen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitieteisenä ja -taiteisenä ilmiönä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilasta kannustetaan ideoimaan ja innovoimaan uutta hyödyntäen kestäväen kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen.

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, palveluja ja teoksia yhdessä ja yksin sekä itselle että toisille. Käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Ilmaisussa välineinä teoksissa toimivat materiaalit ja tekniikat. Palveluissa tekeminen ilmenee yhteisöllisyytenä, osallisuutena ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan ilmaisun ja tekemisen välineenä ja muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimijana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään yhteiskunnallisena, kulttuurisena, monitieteisenä ja taiteeseen liittyvänä ilmiönä.

Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat pukeutuminen, esine- ja tekstiiliympäristöt, palveluympäristöt sekä rakennetut ja luonnonympäristöt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin pohjautuen. Sisältöjen valinnassa lähtökohdina ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään omien kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Opinnoissa keskeisiä sisältöjä pohditaan eettisyyden, esteettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta laaja-alaisesti tarkastellen kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan yhteisöön kuulumisen ja identiteetin muodostumisen, fysiologian, vaatetusteknologian ja eri muoti-ilmiöiden ja kulttuurien näkökulmista. Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan toiminnallisuuden, teknologian, asumisen, muoti-ilmiöiden, muotoilun ja eri kulttuurien näkökulmasta. Palveluympäristöjä tarkastellaan kokemuksellisuuden, hyvinvoinnin, yrittäjyyden ja asiakaslähtöisyyden näkökulmista. Rakennettuja luonnonympäristöjä tarkastellaan yhteisöllisyyden, osallisuuden ja ihmisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden näkökulmasta.

Teemaopintojen opintokokonaisuuksiin kuuluu lähiopetuksen lisäksi 10 tuntia itsenäistä portfolio työskentelyä, jonka tarkoituksena on koontaa kaikki opitut asiat ja valmistetut tuotteet koko teemaopintojen ajalta yhdeksi raportiksi.

Työportfolio eli oppimispäiväkirja sisältää dokumentaatiota ja tietoa opitusta ja tehdystä aina ideoinnista suunnitteluun, tekniikka- ja materiaalikokeiluihin, työn valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen sekä sen itsearviointiin. Oman tekemisen reflektointi ja analysointi tukee oppimisen syvenemistä.

Teemaopinnot sisältävät kaksi opintokokonaisuutta, jotka suoritetaan pääsääntöisesti kahden vuoden aikana. Yksi opintokokonaisuus on 100 tuntia, joka sisältää 90 tuntia lähiopetusta ja 10 tuntia itsenäistä työskentelyä. Teemaopintojen kokonaistuntimäärä on 200 tuntia. Opintokokonaisuudet määritellään opintopisteinä, ja yhden opintopisteen laskennallinen työskentelyyn käytetty aika on noin 27 tuntia.

Teemaopintojen 200 tuntia on yhteensä 7,4 opintopistettä

Opintokokonaisuuksien laajuus, sisällöt, tavoitteet ja arviointikriteerit

6.9.1 Opintokokonaisuus I (11-12 v.)

- 90 h lähiopetusta
- 10 h itsenäistä portfolio työskentelyä
- 3,7 opintopistettä

Muodin mukaan

Sisältö:

- pohditaan muodin vaikutusta pukeutumiseen ja sisustukseen sekä tutustutaan muoti-ilmiöihin
- tutustutaan suomalaisiin muoti- ja sisustussuunnittelijoihin ja brändeihin
- ideoidaan vaatemaleja ja/tai sisustustuotteita
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin ja tehdään tekniikkakokeiluja
- tutustutaan mahdollisesti saumurin käyttöön
- perehdytään valmistettavan tuotteen mitoitukseen ja kaavoitukseen
- ideoidaan ja suunnitellaan itselle persoonallinen ja ekologinen vaate tai sisustus-tekstiili/tuote hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- kädentaitojen vahvistuminen
- materiaalien ja tekniikoiden tuntemuksen syventäminen
- ilmaisun vahvistaminen uusilla taidoilla
- oppia käyttämään hyväksi työohjeita työskentelyn aikana
- teknologinen osaaminen
- ekologinen, eettinen ja esteettinen pohdinta työskentelyn aikana

Arviointi:

- tekninen taito, ideointikyky, laadullisuus, innovatiivisuus, esteettisyys, pitkäjännittäisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Sisustuksen suuntaukset

Sisältö:

- tutustutaan sisustussuuntauksiin ja sen muoti-ilmiöihin
- ideoidaan sisustustuotteita hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin ja tehdään tekniikkakokeiluja
- suunnitellaan valmistettava tuote
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- pohtia sisustamisen merkitystä hyvinvoinnin ja estetiikan näkökulmasta
- ympäristön ja sen haasteiden havainnoiminen ja käytännön ratkaisujen pohtiminen
- tukea kädentaitojen syventämistä
- rohkaista materiaalien ja tekniikoiden tuntemuksen syventämiseen
- rohkaista kehittämään työohjeiden tulkintaa
- ideoinnin ja suunnittelun toteutuminen teknologiaa hyödyntäen

Arviointi:

- tekninen taito, ideointikyky, luovuus, innovaatio, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Esineitä ja tekstiilejä historiasta nykypäivään

Sisältö:

- tutustutaan suomalaiseen käsityökulttuuriin esimerkiksi vierailen museossa tai näyttelyssä
- tutustutaan erilaisiin tyyliasuuntauksiin
- ideoidaan annetun aiheen pohjalta esineitä, tekstiileitä ja tuotteita
- suunnitellaan valmistettava työ hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin ja tehdään tekniikkakokeiluja
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ohjata käsityökulttuurin tuntemuksen syventymiseen
- ohjata ympäristön ja käsityökulttuurin havainnoimiseen
- ohjata tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaan
- pohtia omien valintojen vaikutusta tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata tekemään eettisesti kestäviä valintoja
- tuetaan kädentaitojen syventämistä

Arviointi

- tekninen taito, ideointikyky, luovuus, innovaatio, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Arkkitehtinä

Sisältö:

- tutustutaan rakennettuun ympäristöön
- pohditaan, mitä arkkitehti ja sisustusarkkitehti tekee
- pohditaan värien, pintojen, materiaalien, muotojen, valon vaikutusta rakentamiseen ja sisustamiseen
- ideoidaan ja suunnitellaan tiloja sisällä ja ulkona esimerkiksi kuvakollaasin avulla
- tehdään materiaali ja tekniikkakokeiluja esimerkiksi muotoilun osalta
- valmistetaan yksin tai yhdessä kolmiulotteinen tuote

- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ympäristön ja arjen elinympäristön haasteiden havainnoiminen, niiden ratkaisujen pohtiminen
- ilmaisun vahvistaminen uusilla taidoilla
- eettinen, esteettinen ja ekologinen pohdinta
- Yhteisölliseen kekseliäisyyteen innostaminen
- käsityön ymmärtäminen monitieteisenä ja -taiteisena ilmiönä
- kädentaitojen vahvistaminen

Arviointi:

- monitieteisyyden ja taiteen ymmärtäminen työskentelyssä, tekninen taito, ideointikyky, pitkäjännittäisyys, suunnitelmallisuus, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

6.9.2 Opintokokonaisuus II (11-12 v.)

- 90 h lähiopetusta
- 10 h itsenäistä portfolio työskentelyä
- 3,7 opintopistettä

Persoonallisesti pukeutuen

Sisältö:

- mietitään pukeutumisen vaikutusta identiteetin muodostumiseen
- mietitään pukeutumisen merkitystä ryhmään kuulumisen kannalta
- tutustutaan muotisuunniteluun ja suunnittelijoihin globaalisti
- ideoidaan ja suunnitellaan persoonallinen vaate tai asuste itselle
- tutustutaan materiaaleihin ja tehdään erilaisia tekniikkakokeiluja
- syvennyttään saumurin käyttöön
- valmistetaan tuote
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- kädentaitojen syventäminen
- materiaalien ja tekniikoiden tuntemuksen syventäminen
- ilmaisun vahvistaminen uusilla taidoilla
- oppia käyttämään hyväksi työohjeita työskentelyn aikana
- teknologinen osaaminen
- ekologinen, eettinen ja esteettinen pohdinta työskentelyn aikana

Arviointi:

- ideointikyky, tekninen taito, innovatiivisuus, luovuus, ekologisuus, esteettisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Ympäristötaidetta

Sisältö:

- tutustutaan lähiympäristöön (luonnon- ja rakennettu ympäristö)
- tutustutaan ympäristötaiteeseen
- tutustutaan erilaisiin materiaaleihin ja tehdään tekniikkakokeiluja
- suunnitellaan ja ideoidaan valmistettava käytännöllinen ja esteettinen tuote mahdollisesti teknologian avustuksella
- ideoinnissa havainnoidaan ja analysoidaan esineitä ja ympäristöä
- toteutetaan käsityö, taideteos, muotoilutyö, kantaa ottava työ jne. joko yksin, yhdessä tai ryhminä
- laitetaan työt mahdollisesti esille julkiseen tilaan
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ohjata arjen elinympäristön haasteiden havainnointiin ja niiden ratkaisujen pohtiminen
- tukea ympäristösuhteen muodostumista
- kädentaitojen syventäminen
- ilmaisun vahvistaminen
- pohtia esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulmia

- ymmärtää käsityö monitaiteisena ja tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntää sitä omassa työskentelyssä
- kestävän kehityksen ja kiertotalouden näkökulmien hyödyntäminen
- yhteisölliseen kekseliäisyyteen kannustaminen
- uuden visioiminen, näkymättömän näkyväksi käsityöksi rakentaminen
- kädentaitojen syventäminen
- vahvistaa ilmaisua uusilla taidoilla

Arviointi:

- tekninen taito, ideointikyky, pitkäjännitteisyys, kestävän kehityksen näkökulma, yhteistyökyky, vaikutus ympäristöön, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Nuoret yrittäjät

Sisältö:

- tehdään mahdollisesti yritysvierailu käsityöyritykseen
- tutustutaan yrittäjyyteen, yrittäjyyskasvatukseen
- ideoidaan erilaisia tuotteita asiakaslähtöisesti ja valitaan parhaat ideat omaan projektiin
- verkostoidutaan mahdollisuuksien mukaisesti ja etsitään yhteistyökumppani, jonka avulla toteutetaan yrittäjyyttä aitojen asiakkaiden kanssa
- opetellaan kustannuslaskentaa ja budjetointia
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- paikalliseen yritystoimintaan tutustuminen
- kehittää työelämäntaitoja ja yhteiskuntatietoutta
- innostaa yhteisölliseen kekseliäisyyteen
- tehdä eettisesti ja ekologisesti kestäviä valintoja
- olla osallisena yhteisessä yrityksessä, me-henki
- kädentaitojen syventäminen

Arviointi:

- ideointikyky, yrittäjähenkisyys, ryhmätyötaidot, tekninen taito, innovatiivisuus, ekologinen ajattelu tuotesuunnittelussa, pitkäjännitteisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Kotiseutuni

Sisältö:

- pohditaan ympärilläni olevaa luonnonympäristöä ja rakennettua ympäristöä ennen ja nyt
- tehdään luontokävely, kaupunkikävely, kotisetretki jne.
- pohditaan omaa suhdetta omaan kotiseutuun
- dokumentoidaan kohteita annetun tehtävän mukaan
- valmistaan aiheeseen liittyvä käsityö, muotoilutyö
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- syventää kotiseutukulttuurin tuntemusta
- tukea ympäristösuhteen ja kulttuuri-identiteetin muodostumista
- tehdä valintoja oman kiinnostuksen mukaan
- pohtia ja ymmärtää omien valintojen vaikutusta tuotteen laatuun, elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- syventää materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta
- vahvistaa omaa ilmaisua
- kädentaitojen syventäminen

Arviointi:

- ideointikyky, tekninen taito, innovatiivisuus, ekologinen ajattelu tuotesuunnittelussa, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

6.9.3 Vaihtoehtoisia teemaopintoja

Taide inspiraation lähteenä

Sisältö:

- tutustutaan taidenäyttelyyn, käsityötaiteeseen
- dokumentoidaan mielenkiintoisia asioita, yksityiskohtia
- ideoidaan näyttelyn pohjalta tehtäväksi annettua työtä
- tutustutaan materiaaleihin
- suunnitellaan työ mahdollisesti teknologian avustuksella
- tehdään tekniikkakokeiluja
- valmistetaan taidekäsityö/ esine
- käytetään mahdollisesti teknologista osaamista työn toteuttamisessa esim. e-tuotteet
- tehdään työstä esittely
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ymmärtää käsityö monitaiteisena- ja tieteisenä ilmiönä, sen hyödyntäminen omassa työskentelyssä (teknologinen osaaminen, taide)
- kannustaa kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen toiminnassaan
- rohkaista uuden visioimiseen, rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi
- oman ilmaisun vahvistaminen uusilla taidoilla
- pop up-aidenäyttely, hyvinvoinnin tuottaminen itselle ja muille
- kädentaitojen syventäminen
- kannustaa käyttämään teknologista osaamista

Arviointi:

- teknologinen osaaminen, tekninen taito, ideointikyky, pitkäjännitteisyys ja työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Mun taide -taidetta kaikilla aisteilla

Sisältö:

- opiskelija pohtii omaa taidesuhdettaan ja käsityöläisyyttään
- opiskelija toimii yhteistyössä toiseen taiteenalan opiskelijan/opiskelijoiden kanssa ja suunnittelee projektia yhteisesti
- opiskelija syventää teknisiä taitojaan ja materiaalituntemustaan
- suunnitellaan työ mahdollisesti teknologian avustuksella
- tehdään tekniikkakokeiluja ja tutustutaan erilaisiin materiaaleihin
- valmistetaan taidekäsityö/projekti suunnitelman mukaisesti
- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- opiskelija oppii tuntemaan ja arvioimaan eri taiteenalojen ajankohtaisia toimintatapoja ja ilmiöitä
- tarkastelee taiteiden ja kulttuurien suhdetta sekä taiteen merkityksiä omassa elämässä, yhteiskunnassa ja maailmassa
- opiskelijalle merkityksellisiä teemoja ja aihepiirejä tutkitaan eri taiteenalojen keinoin ja niitä yhdistellen.
- Yhteistyö toteutetaan vähintään kahden taiteenalan välisenä kokonaisuutena. Opin-
tojen keskeisiä sisältöjä voidaan valita myös aihekokonaisuuksista

Arviointi:

- tekninen taito, ryhmätyötaidot, vuorovaikutteisuus, innovatiivisuus, ideointikyky, pitkäjännitteisyys, työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

Perinteitä vaalien

Sisältö:

- tutustutaan muiden kulttuurien perinteisiin tyyliasuuntauksiin pukeutumisen ja sisustustekstiilien- ja tuotteiden osalta eri aikakausilta
- tutustutaan materiaaleihin ja tehdään tekniikkakokeiluja
- hyödynnetään teknologiaa työn suunnittelussa ja mahdollisesti myös valmistuksessa
- valmistetaan tuote

- dokumentoidaan työskentelyä tuotteen suunnittelusta valmistukseen ja valmiiseen tuotteeseen

Tavoite:

- ohjata käsityökulttuurin/pukuhistorian/tyylisuuntauksien tuntemuksen syventämiseen ja valintojen tekoon oman kiinnostuksen mukaan
- ohjata ympäristön ja käsityökulttuurin havainnoimiseen
- kädentaitojen syventäminen
- materiaalien ja tekniikoiden tuntemuksen syventäminen

Arviointi:

- kulttuurinen näkökulma, kestävän kehityksen näkökulma, tekninen taito, ideointikyky, pitkäjännittäisyys ja työskentelyn dokumentointi ja valmis tuote

7 TEATTERIKOULU ILME

7.1 Opintojen laajuus ja rakenne

Teatterikoulu Ilmeessä voi opiskella teatteritaidetta taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaan. Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia ja laskennallisena perustana käytetään 45 minuutin pituisia oppitunteja. Teatteritaiteen yleinen oppimäärä jakautuu yhteisiin opintoihin (300 h) ja teemaopintoihin (200 h). Teatteritaiteen yleinen oppimäärä suoritetaan yleensä 7–15 ikävuoden välillä.

Yhteiset opinnot

Yhteiset opinnot kestävät yleensä viisi vuotta ja ne aloitetaan 7-vuotiaana. Kokonaisuuden laajuus on 300 oppituntia. Opetusta annetaan 90 minuuttia eli kaksi oppituntia viikossa.

Opintokokonaisuudet

Opintokokonaisuus 1: Leikistä teatteriin	60 h
Opintokokonaisuus 2: Näyttämötyö 1	60 h
Opintokokonaisuus 3: Näyttämötyö 2	90 h
Opintokokonaisuus 4: Draamasta teatteriksi	90 h
opintotunnit yhteensä	300 h
opintopisteet yhteensä	11,1 op

Teemaopinnot

Teemaopinnot kestävät yleensä kaksi vuotta ja ovat laajuudeltaan 200 oppituntia ja ne aloitetaan yleensä 13-vuotiaana. Opetusta annetaan 3 oppituntia/ vko, yhtenä päivänä viikossa.

Opintokokonaisuudet

Opintokokonaisuus 5: Teatterin monet muodot	100 h
Opintokokonaisuus 6: Teatteri osana yhteiskuntaa	100 h
opintotunnit yhteensä	200 h
opintopisteet yhteensä	7,4 op
Yhteiset- ja teemaopinnot yhteensä	18,5 op

7.2 Tehtävä ja tavoitteet

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua, itsetuntemusta ja oman identiteetin rakentumista. Opetuksen tehtävänä on vahvistaa oppilaiden aktiivista toimijuutta ja teatteritaiteen ymmärrystä. Opetuksessa vahvistetaan oppilaiden kokemusta taiteenalasta ja kannustetaan omaehtoiseen tulkintaan sekä toimintaan yksilönä ja osana suurempaa teatteriryhmää. Opinnot kehittävät oppilaita heidän vuorovaikutustaidoissaan ja antaa mahdollisuuden toimia luovana tuottajana ja toimijana teatterin eri osa-alueilla. Oppilaita osallistetaan opintojen aikana kuunnelleen aktiivisesti heidän tarpeitaan, kiinnostuksen kohteitaan ja innostuksen lähteitä teatterin tekemisen prosessissa. Opetuksessa keskeistä on oppilaan omaa kokemusmaailmaa, joka antaa mahdollisuuksia luovuudelle ja sen tutkimiselle teatterin keinoin. Opintoissaan oppilaat saavat paljon positiivista kannustusta omasta ilmaisustaan sekä teatteritaiteen eri muotoihin tutustumisesta. Tämän lisäksi opinnot kannustavat arvostamaan sekä nauttimaan teatteritaiteesta.

Teatteritaiteen opintojen aikana oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan teatteritaidetta eri näkökulmista. Teatteriopintoja pidempään opiskelleet alkavat luomaan omaa persoonallista ilmaisuidentiteettiään ja arvioimaan kokemiaan esityksiä ja harjoitteita monipuolisesti. Opinnot luovat pohjaa elinikäiselle oppimiselle ja teatteritaiteen harrastamiselle. Teatterikoulu Ilmeen vuosittaiset produktiot ja esityksen antavat ulkopuolisille tahoille mahdollisuuden kokea ja nähdä valmiita tuotoksia, joita teatterikoulun opiskelijat valmistavat pitkäjänteisen harjoitteluprosessin aikana.

Oppilaat saavat viisi vuotta kestävien opintojen aikana perusvalmiudet teatteri-ilmaisuun ja taiteen tarkasteluun erilaisista näkökulmista. Tavoitteena on, että oppilaalle muodostuu kehittyvä ja elävä oma taidesuhde. Teatteritaiteen yhteiset opinnot koostuvat neljästä opintokokonaisuudesta; leikistä teatteriin, näyttämötyö 1, näyttämötyö 2 ja draamasta teatteriksi. Yhteisten opintojen tavoitteena on luoda oppilaalle pohjaa ja näkemystä teatterista taide-
muotona, sekä tutustuttaa teatterin tekemiseen sekä sen käytäntöihin. Pohja luodaan käsittelemällä opetuksen sisältöjä pitkäjänteisesti opintokokonaisuuksien mukaan edeten. Moni opintokokonaisuuden sisältö sekä tavoite on simultaanisesti käsiteltävänä ja oppilaat usein harjoittelevat erilaisia sisällöllisiä asioita samanaikaisesti. Oppilaan arvioinnin perustana on kuitenkin aina tavoitteiden toteutumisen arviointi. Opetussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitealueet koko teatteritaiteen perusopetukselle ovat esiintymis- ja vuorovaikutustaidot, teatteriesitys ja oma taiteellinen prosessi.

7.3 Yhteiset opinnot (300 ot, 11,1 op)

7.3.1 Opintokokonaisuus I: Leikistä teatteriin (60 ot)

Tavoitteet:

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilasta vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- kannustaa oppilasta luovaan toimintaan ja uteliaisuuteen sekä kokeilemaan rohkeasti teatterin keinoja
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona
- ohjata oppilasta harjoittelemaan läsnäoloa esiintymistilanteessa

Sisällöt:

Tunneilla leikitään ja tehdään erilaisia ilmaisutaidon harjoituksia. Opintokokonaisuudessa harjoitellaan puhe- ja liikeilmaisua sekä pantomiimia ryhmissä ja pareittain. Tunneilla tehdään pieniä esityksiä ja esityksiä voidaan tehdä myös yleisölle oppilaiden omista tarinoista improvisoiden. Oppilaat voivat käydä katsomassa muiden teatteriryhmien esityksiä osana opintokokonaisuuttaan, jossa he oppivat arvioimaan ja arvostamaan muiden tekemiä tuoksia.

7.3.2 Opintokokonaisuus II: Näyttämötyö 1 (60 ot)

Tavoitteet:

- ohjata oppilas havaitsemaan yhteyksiä muihin taiteenlajeihin
- motivoida oppilas työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja tutustumaan teatterin eri osa-alueisiin
- ohjata tutustumaan teatteriin taidemuotona

Sisällöt:

Tunneilla tehdään lämmittelyharjoituksia, perusilmaisutaidon harjoitteita sekä improvisaatiota. Näytelmiä tehdään joko valmiiden tekstien tai oppilaiden omien tuotosten kautta hyödyntäen niin musiikkia, lavastusta, puvustusta, maskeerausta ja valaistusta produktiosta riippuen. Näytelmiä voidaan myös esittää yleisölle. Oppilaat käyvät katsomassa muiden teatteriryhmien esityksiä osana omia opintojaan.

7.3.3 Opintokokonaisuus III: Näyttämötyö 2 (90 ot)

Tavoitteet:

- ohjata oppilasta tunnistamaan harjoitusprosessin vaiheita
- rohkaista oppilasta uskomaan itseensä teatteritaiteen aktiivisena tekijänä
- ohjata oppilasta harjoittelemaan kokonaisvaltaista ilmaisua
- ohjata oppista omaksumaan teatteritaiteen eri käsitteitä ja tutustumaan teatterin eri osa-alueisiin
- innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita, refleктоimaan omaa työskentelyään ja harjoitella palautteen vastaanottamista
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona

Sisällöt:

Tunneilla tehdään perusilmaisutaidon harjoituksia sekä improvisaatiota. Opintokokonaisuuden aikana harjoitellaan puheilmaisua ja äänenkäyttöä. Tärkeä osa teatteriharjoituksia ovat myös kehollinen ilmaisu. Harjoitteet pitävät sisällään myös erilaisia lämmittely-, ja rentoutusharjoituksia, roolityöskentelyä sekä tietoisien läsnäolon ja tilanteenlukutaidon harjoittelua. Oppilaat valmistavat erilaisia produktioita opintokokonaisuuden aikana ja voivat esittää yhden suuremman produktioita myös yleisölle.

7.3.4 Opintokokonaisuus IV: Draamasta teatteriksi (90 ot)

Tavoitteet:

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona
- ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninaisiin työnkuviin
- rohkaista oppilasta uskomaan itseensä, löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämisaalueitaan

Sisällöt:

Oppilas harjoittelee draaman kirjoittamista, ohjaamista, puvustamista ja maskeerausta. Oman draaman kirjoittamisen lähdemateriaalina voidaan käyttää monipuolisesti erilaisia

tekstejä, kuten satuja, runoja, muita näytelmätekstejä tai fiktiivisiä sekä non-fiktiivisiä tekstejä.

7.3.5 Arviointi

Arviointi perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on jatkuva prosessi, jossa oppilaalle tarjotaan erilaisia teatterin tekemisen mahdollisuuksia ja muotoja matkalla kohti opetussuunnitelman tavoitteita. Teatteritaiteen opintojen arviointi on luonteeltaan havainnointiin perustuvaa ja sen tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Jatkuvalle formatiivisella palautteella ohjataan oppilasta tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessinsa ymmärtämiseen. Palautetta annetaan pääosin suullisesti ja sen antamiseen osallistuu opettajien lisäksi myös toiset opiskelijat sekä oppilas itse. Tällöin oppilaat harjaantuvat myös itse- sekä vertaisarvioinnin saralla. Oppilasta ohjataan itsearviointin kautta pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta. Teatteritaiteen yleisen oppimäärän oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetukselle annettuihin tavoitealueisiin: esiintymis- ja vuorovaikutustaitoihin, teatteriesitykseen, omaan taiteelliseen prosessiin ja teatteritaiteeseen osana yhteiskuntaa. Yhteisissä opinnoissa arvioinnin tehtävänä on tukea teatteritaiteen perustaitojen harjoittelua ja kehittämistä. Arvioinnissa painottuvat erityisesti esiintymis- ja vuorovaikutustaidot sekä teatteriesityksen valmistusprosessi.

7.4 Teemaopinnot (200 ot, 7,4 op)

7.4.1 Opintokokonaisuus I: Teatterin monet muodot (100 ot)

TAVOITTEET:

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

- Tavoitteena on kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- Rohkaista oppilaita vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- Ohjata oppilasta ymmärtämään läsnäolon merkityksen esiintymistilanteessa
- Ohjata oppilasta kehittämään kokonaisvaltaista ilmaisuaan
- Rohkaista oppilasta refleктоimaan omaa ja muiden työskentelyä

Teatteriesitys

- Motivoida ja sitouttaa oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- Ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja jonkin osa-alueen, kuten näyttelijäntyön
- Ohjata oppilasta tutustumaan teatteriesitysten eri muotoihin
- Ohjata oppilasta tutustumaan näytelmäkirjallisuuteen ja harjoitella näytelmien lukemista

Oma taiteellinen prosessi

- Ohjata oppilasta havainnoimaan itseään sekä ilmiöitä ja todellisuutta ympärillään
- Rohkaista oppilasta löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan sekä ilmaistamaan itseään
- Innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja refleктоimaan omaa työskentelyään

SISÄLLÖT:

Syvennämme yhteisten opintojen kautta opittujen sisältöjen kuunnellen oppilaiden oman taiteellisuuden tarpeita. Teemaopinnot voivat pitää sisällään seuraavia osa-alueita:

- varjoteatteri
- nukketheateri
- teatterin äänimaailma
- valaistuksen suunnittelu ja toteutus
- lavastuksen suunnittelu ja toteutus
- puvustuksen suunnittelu ja toteutus
- ohjaajan työ
- dramaturgin työ
- katsaus teatterin historiaan

7.4.2 Opintokokonaisuus II: Teatteri osana yhteiskuntaa (100 ot)

TAVOITTEET:

- Kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria ja teatteritaidetta osana omaa elämää ja yhteiskunnallisena ilmiönä

- Ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninaisiin tehtävänkuviiin, teatteritaitojen hyödyntämiseen eri ammateissa, työnhaussa ja opiskelussa sekä harrastamaan teatteria monipuolisesti
- Ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin ja sen sovelluksiin taidemuotona ja teatteritaiteen yhteyksiin muihin taiteisiin
- Ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä

SISÄLLÖT:

Syvennämme yhteisten opintojen kautta opittuja sisältöjen kuunnellen oppilaiden oman taiteellisuuden tarpeita. Teemaopinnot voivat pitää sisällään seuraavia osa-alueita:

- Forum-teatteri
- Näkymätön teatteri
- Teatterin monen mahdollisuuden vaikuttaa yhteiskuntaan
- Taidenäyttelyt ja sen pohjalta näytelmä
- Oma arvio toisten esityksestä
- Tutustumista teatterin ammatteihin
- Tutustumista ammattiteattereihin
- Tarinateatteri
- Ohjaajan ja dramaturgin työn syvempi tutustuminen

7.4.3 Arviointi

Arviointi perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on jatkuva prosessi, jossa oppilaalle tarjotaan erilaisia teatterin tekemisen mahdollisuuksia ja muotoja matkalla kohti opetussuunnitelman tavoitteita. Teatteritaiteen opintojen arviointi on luonteeltaan havainnointiin perustuvaa ja sen tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Jatkuvalle formatiivisella palautteella ohjataan oppilasta tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessinsa ymmärtämiseen. Palautetta annetaan pääosin suullisesti ja sen antamiseen osallistuu opettajien lisäksi myös toiset opiskelijat sekä oppilas itse. Tällöin oppilaat harjaantuvat myös itse- sekä vertaisarvioinnin saralla. Oppilasta ohjataan itsearvioinnin kautta pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta. Teatteritaiteen yleisen oppimäärän oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetukselle annettuihin tavoitealueisiin: esiintymis- ja vuorovaikutustaitoihin, teatteriesitykseen, omaan taiteelliseen prosessiin ja

teatteritaiteeseen osana yhteiskuntaa. Yhteisissä opinnoissa arvioinnin tehtävänä on tukea teatteritaiteen perustaitojen harjoittelua ja kehittämistä. Arvioinnissa painottuvat erityisesti esiintymis- ja vuorovaikutustaidot sekä teatteriesityksen valmistusprosessi.

8 LIITTEET

8.1 Liite 1. Opintokokonaisuudet, tavoitteet ja arvioinnin kriteerit

Kuvataiteen perusteet 1–5 Tavoitteet	Arvioinnin kriteerit	Arviointi
<p>Jätän jäljen 60 ot</p> <p>-innostetaan oppilasta tutustumaan monipuolisesti keskeisiin materiaaleihin ja välineisiin</p> <p>-havainnoimaan ympäristöään moniaistisesti hyödyntäen taiteiden ja tieteiden välisyyttä.</p> <p>-kehittää hienomotorisia taitoja ja harjoitella pitkäjänteisyyttä</p> <p>-ohjataan käyttämään kuvataiteen keskeistä käsitteistöä</p> <p>-tavoitteena on ohjata toimimaan yhdessä, jakamaan kokemuksia ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta kuvallisesta työskentelystä sekä oman oppimisen reflektointi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • edistyminen tavoitteiden asettamisen harjoittelussa omalle toiminnalle • edistyminen materiaalien kokeilemisessä ja tekniikoiden harjoittelussa • edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen käyttämisen ja niistä keskustelemisen harjoittelussa • edistyminen omista ja muiden kuvista keskustelemisessä. • edistyminen pitkäjännitteisen työskentelyn harjoittelussa • edistyminen peruskäsitteiden käytön harjoittelussa 	hyväksytty/hylätty
<p>Sisällä ja ulkona 45 ot</p> <p>tavoitteena on ohjata toimimaan yhdessä, jakamaan kokemuksia ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta kuvallisesta työskentelystä sekä oman oppimisen reflektointi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • edistyminen tavoitteellisessa kuvallisten taitojen kehittämisessä yksin ja yhteistyössä muiden kanssa • edistyminen erilaisten materiaalien ja keinojen sekä ilmaisun keinojen käytössä kuvallisessa työskentelyssä • kolmiulotteinen hahmottaminen ja ilmaisukyky • arkkitehtuurin ja ympäristötaitteen käsitteiden hahmottaminen • edistyminen pitkäjännitteisessä työskentelyssä 	

<p>Muodot ympärilläni 45 h</p> <p>-oppilas tuntee jonkin verran suunnittelun ja muotoilun perusteita ja käsitteitä</p> <p>-oppii käyttämään erilaisia materiaaleja, työmenetelmiä ja välineitä, oppii jonkin verran tuotesuunnittelua sekä harjaantuu niiden edellyttämässä taidoissa</p> <p>-oppii avaruudellista hahmottamista suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>-oppii kiinnittämään huomiota tuotteen esteettisiin ominaisuuksiin, väreihin ja muotoihin</p> <p>-oppii ottamaan vastuuta esineympäristöstään</p> <p>-oppii, että tuotteilla on elinkaari, huomioidaan kestävä kehitys, estetiikka, etiikka, arvot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • edistyminen näkemysten perustelussa • edistyminen peruskäsitteiden hallinnassa • edistyminen materiaalien ja tekniikoiden hallinnassa • edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen hallinnassa ja niistä keskustelemisessä • edistyminen tavoitteellisessa kuvallisten taitojen kehittämisessä yksin ja yhteistyössä muiden kanssa • kolmiulotteinen hahmottaminen, suunnittelun selkeys ja idean välittyminen 	
<p>Paikalla ja liikkeessä 60 ot</p> <p>-kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta</p> <p>-ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmista</p> <p>-pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja</p> <p>-oppilaan luovuuden ja suunnittelutaidon kehittyminen ja tukeminen</p> <p>-havaintojen tekeminen, ilmiöiden tutkiminen ja pohtiminen turvallisessa ja rohkaisevassa ilmapiirissä</p> <p>-opetella katsomaan esim. taidekuvia, käyttökuvia ja sähköisiä kuvia, opetella tulkitsemaan niitä, puhumaan niistä ja opetella kuuntelemaan myös muiden ajatuksia niistä</p> <p>-ohjata oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen ja muodostaan oma tasapainoinen suhde (ajankäyttö/ hyötynäkökulma) mediaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • edistyminen eri kuvallisen ilmaisun keinojen, materiaalien ja tekniikoiden käytössä sekä kuvan teon taidoissa • edistyminen tavoitteellisessa kuvallisten taitojen kehittämisessä yksin ja yhteistyössä muiden kanssa • edistyminen siinä miten ymmärtää erilaisia kuvallisen viestinnän tapoja ja osaa käyttää kuvallisen vaikuttamisen keinoja omassa työssään • edistyminen siinä miten osaa keskustella taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista 	

<p>-kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin</p> <p>-pyritään luomaan kriittistä suhdetta kuvanlukuaitoa harjoittelemalla, itseilmaisu ja analyysi sanallisesti kuvatyöskentelyn rinnalla</p> <p>-harjoitella tutkimaan ja tulkitsemaan kuvan sisältöä sekä ymmärtää kuvien tehtävä: dokumentti, mainos, tiedotus, opetus, viihde, ym., kuvien piilomerkitysten tutkiminen</p> <p>-ymmärtää miten fakta ja fiktio eroavat toisistaan, sarjakuvan ilmaisun oppiminen</p>		
<p>Ennen ja nyt 90 ot</p> <p>oman ilmaisun kehittäminen kuvallisen työskentelyn ja reflektoinnin kautta</p> <p>-käytetään erilaisia kuvatulkinna keinoja, jaetaan kokemuksia ja keskustellaan kuvista ja harjoitellaan omien näkemysten perustelua</p> <p>-eri näkökulmia taiteeseen: historiallinen, kulttuurinen, yhteiskunnallinen ja tulevaisuuden näkökulmat, pohtia taiteen vaikuttamis- mahdollisuuksia ja nykytaidetta</p> <p>-oman kuvailmaisun ja arvojen pohtiminen, kehitetään pitkäjänteisyyttä ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • edistyminen omassa kuvallisessa ilmaisussa ja oman työskentelyn reflektoinnissa • edistyminen taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tarkastelussa tekijän, teoksen ja katsojan näkökulmasta sekä pohdintoissa, miten historialliset ja kulttuuriset tekijät vaikuttavat kuviin • edistyminen havaintojen ja ajatusten perustelemisessa ja sanallistamisessa • pitkäjänteisyyden ja ongelmanratkaisutaitojen kehittyminen sekä ryhmässä että itsenäisessä työskentelyssä • miten onnistunut eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapojen käytössä työskentelyssä 	

<p>ongelmanratkaisutaitoja sekä ryhmässä että itsenäisessä työskentelyssä</p> <p>-tutustutaan kuvataiteen kansainvälisiin tunnettuihin teoksiin, pohditaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin arvoja</p> <p>-kannustetaan oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen</p> <p>-tutustutaan paikalliseen kulttuuriin ja näyttelytarjontaan, syvennetään aiemmin opittua</p>	<ul style="list-style-type: none"> • edistyminen kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan menetelmien käytössä	
--	---	--

8.2 Liite 2. Keskeiset sisällöt, opintokokonaisuudet 1–5

Opintokokonaisuudet 1–5	Sisällöt
Jätän jäljen	<p>opitaan kuvan teon taitoja, rohkaistaan omaan ilmaisuun</p> <p>suunnitellaan ja toteutetaan tehtäväkokonaisuuksia</p> <p>harjoitellaan käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja ja välineitä</p> <p>tutkitaan omaa lähiympäristöä</p> <p>sisällöiksi valitaan oppilaan omia kuvia ja kuvakulttuureja rohkaisten tutustumaan myös toisten kuvakulttuureihin</p> <p>opintokäyntejä lähiympäristön näyttelyihin</p> <p>opintojen edetessä tutustutaan taiteen kentän eri ilmiöihin</p>
Sisällä ja ulkona	<p>tutkitaan esim, omaa ja toisten kotia, kaupunkia ja lähiympäristöä, puistoja ja reittejä</p> <p>tehdään havaintoja pihapiiristä ja lähiluonnosta (ympäristökävely)</p> <p>tutustutaan leikkien ja kokeillen arkkitehtuurin peruselementteihin esim, tilaan, valoon ja varjoon, väreihin, muotoihin, rakenteisiin, mittakaavaan</p> <p>tutustutaan oman paikkakunnan arkkitehtonisiin kohteisiin</p>

	<p>tilan ja paikan moniaistinen ja esteettinen kokeminen leikin, tarujen ja tekemisen kautta</p> <p>tutkitaan maaston muotoja, sen eri elementtejä ja maamerkkejä lähialueella</p> <p>tehdään piha- ja ympäristösuunnitelmia, valmistetaan pienoismalleja, perspektiivi- ja tilapiirroksia</p> <p>tutkitaan asioita konkreettisesti vertaillen: elollinen-eloton, luontoon kuuluva-ihmisen jättämä, kova-pehmeä</p>
<p>Muodot ympärilläni</p>	<p>ympäristön esineiden tarkastelua ja havaintokyvyn harjaannuttamista</p> <p>esineen suunnittelua piirtäen/muovailten, valmistetaan esine muotoillen ja/tai kolmiulotteisesti rakentaen</p> <p>työskennellään saven ja esim. paperimassan, valmismassan, eko- ja luonnon materiaalien ja muiden käsin työstettävien materiaalien kanssa mahdollisuuksien mukaan</p> <p>omien töiden suunnittelua ja toteutuksessa tarvittavien materiaalien ja tekniikoiden kokeilua ja harjoittelua, suunnitelmien erilaisien kuvaustekniikoiden harjoittelua sekä esineen valmistamista</p> <p>esinesuunnittelun prosessin toteuttaminen kokonaisuudessaan: luonnostelu, työpöytäpiirustus, toteuttaminen ja arviointi</p>

	<p>harjoittaa omaa itsenäistä ilmaisuaan kuvataiteen eri osa-alueilla sekä suunnittelussa että toteutuksessa</p> <p>luonnon muoto/ihmisen tekemä muoto, rytmi, jännite, tasapaino, valo-varjo</p>
Paikalla ja liikkeessä	<p>pohditaan median merkitystä yhteiskunnassa oppilasta lähellä olevien näkökulmien kautta</p> <p>kehitetään oppilaan valmiuksia tehdä tietoisia havaintoja ympäristöstään, median ilmiöistä ja kuvallisesta kulttuurista</p> <p>mietitään kuvien merkitystä, tutkitaan toden ja sadun välistä eroa</p> <p>tutustutaan leikkien ja kokeillen peruselementteihin: valo ja varjo, sävyt, muodot, kuvakoot ja kuvakulmat, kuvakerronta kuvasarjana ja sarjakuvana</p> <p>piirretään ja maalataan valoa ja varjoa, tehdään sarjakuvaa, juliste, montaasitehtäviä, harjoitellaan digitaalisten laitteiden käyttöä, ja kuvallista kieltä valokuvauksen keinoin, tutustutaan erilaisiin kuvatyyppeihin</p> <p>taidekuvan tulkinta ja kritiikki, elokuva-analyysia</p> <p>tutustutaan alueen näyttelyihin</p>
Ennen ja nyt	<p>havainnoidaan visuaalista ympäristöä käyttämällä kuvallisia välineitä</p>

	<p>tutustutaan taidekuviin eri tietolähteissä: eri aikoina, eri ympäristössä, eri kulttuureissa tuotetut teokset, aihepiirit ja ilmiöt</p> <p>kuva-analyysia, taideteokset kuvallisen työskentelyn lähtökohtana</p> <p>käsitellään taideteoksiin ja niiden kokemukseen liittyvää moninaisuutta</p> <p>omien kuvien henkilökohtaiset merkitykset</p> <p>taidehistoria, nykytaide, kriittisen ajattelun kehittäminen</p> <p>havaintojen ja ajatusten perusteleminen ja sanallistaminen</p> <p>oman työn suunnittelua, tekniikoiden kokeilua, suunnitelmien erilaisia kuvaustekniikoita sekä työn valmiiksi saattamista</p> <p>pitkäjännitteiseen työskentelyyn harjaantuminen ja omien tavoitteiden asettaminen</p> <p>tutustutaan eri taidealan ammatteihin sekä paikalliseen taidekenttään: näyttelyt, taiteilijan työhuonevierailut</p>
--	--

8.3 Liite 3. Arvioinnin tueksi, Yhteiset opinnot

1. Vuosi

Itsearviointi:

- Suullinen itsearvio: opiskelija havainnoi ja pohtii omaa oppimistaan: työskentelytaidot eri vaiheineen ja niiden merkitystä omalle oppimiselleen. Opettaja ohjaa osuvien huomioiden äärelle.

Vertaisarviointi

- Työskentelyprosessin aikana ja valmiiden teosten äärellä tapahtuva tekemisen sanallistaminen. Ryhmäkeskustelut, toisilta oppiminen. Opettaja ohjaa keskustelua.

Opettajan antama arviointi

- Arviointi on luonteeltaan jatkuvaa (sanallista palautetta annetaan oppitunneilla) Opintokokonaisuuden päätteeksi kokoava sanallinen ja/tai kirjallinen arvio.

2. Vuosi

Itsearviointi:

- Suullinen ja kirjallinen itsearvio – kuten edellä

Vertaisarviointi

- Työskentelyprosessin aikana ja valmiiden teosten äärellä tapahtuva tekemisen sanallistaminen. Ryhmäkeskustelut, toisilta oppiminen. Opettaja ohjaa keskustelua. Lisäksi voidaan harjoitella palautteen antamista.

Opettajan antama arviointi

- Arviointi on luonteeltaan jatkuvaa (sanallista palautetta annetaan oppitunneilla) Opintokokonaisuuden päätteeksi kokoava sanallinen ja/tai kirjallinen arvio.

3.–5. Vuodet

Itsearviointi

- Suullinen itsearvio: opiskelija havainnoi ja pohtii omaa oppimistaan: työskentelytaidot eri vaiheineen ja niiden merkitystä omalle oppimiselleen. Opettaja ohjaa osuvien huomioiden äärelle. Edellä mainitut syventäen. Opiskelija havainnoi, pohtii ja ymmärtää työskentelyn eri vaiheita ja pohtii niiden merkitystä omalle oppimiselleen.

Vertaisarviointi

- Kuten edellä. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille. Pääpaino on työskentelyprosessin arvioinnissa, ei varsinaisesti lopputuloksen.

Opettajan antama arviointi

- Kuten edellä. Lisäksi voi antaa maininnan oppilaan vahvuudesta sekä arvioinnin tavoitteiden saavuttamisesta hyvin/erinomaisesti.

8.4 Liite 4. Teemaopintojen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit

Hyvän osaamisen kriteerit teemaopinnoissa

- osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisien kuvien tulkintaan
- osaa tulkita kuvia tekijän, teoksen ja katsojan näkökulmista sekä hyödyntää tulkintojaan kuvista keskusteltaessa
- osaa hyödyntää erilaisia kuvailmaisun tapoja tarkastellessaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria ja tehdessään omia kuvia
- osaa ilmaista näkemyksiään taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ottaa omassa kuvailmaisussaan huomioon kulttuurin moninaisuuteen ja kestävään kehitykseen liittyviä näkökulmia
- osaa havainnoida ja arvioida omaa oppimistaan ja hyödyntää muilta saadun palautteen omassa työskentelyssään
- osaa taltioida omaa työskentelyprosessiaan ja käyttää sitä hyödykseen itsearvioinnissa

Taiteenalakohtaiset tavoitteet**Arvioinnin kriteerit**

<p>Mun taide: piirustus ja maalaus</p> <ul style="list-style-type: none"> -piirustus itsenäisenä taiteen ilmaisuvälineenä sekä osana muita tekniikoita, piirustusvälineiden laaja kokeilu -akryylimaalaus, guassimaalaus, vesivärimaalaus, kokeelliset sekatekniikat, tussit -maalaustaiteen perinteet ja uudet tekniikat, -materiaalit ja välineet 	<p>tekninen taito, havainnoinnin tarkkuus, ideointikyky ja lopputulos</p>
<p>Mun taide: grafiikka</p> <ul style="list-style-type: none"> -syväpaino -kohopaino -kopiografiikka ja kuvansiirtotekniikat -moniväripainanta -vedossarjat, vedosmerkinnät 	<p>oma taiteellinen työskentely, eri tekniikoiden hallinta, pitkäjännitteisyys työskentelyssä, kuvasarjan suunnittelu ja esillepano</p>
<p>Mun taide muotoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> -tuotteen esteettinen ja käyttöfunktio -suunnitteluprosessi (luonnoksesta valmiiksi tuotteeksi) -esinemuotoilu -graafinen suunnittelu, pakkausmuotoilu 	<p>tekninen taito, ideointikyky, omaperäisyys, pitkäjännitteisyys ja lopputulos</p>

<p>-tekstiilisuunnittelu</p>	
<p>Mun taide, keramiikka</p> <p>-kolmiulotteinen työskentely</p> <p>-tuotteen esteettinen ja käyttöfunktio</p> <p>-erilaiset savilaadut</p> <p>-lasitteet, enkopit</p> <p>-pintakäsittelytekniikat</p> <p>-erilaiset polttotekniikat (mahdollisuuksien mukaan myös raku- ja puupoltto)</p>	<p>tekninen taito, ideointikyky ja omaperäisyys, pitkäjänteisyys, lopputulos</p>
<p>Mun taide, taidetta kaikilla aisteilla</p> <p>-taiteiden väliset opiston yhteisprojektit</p> <p>Mun taide: jokin muu</p>	<p>Arvostelu johdetaan projektille asetetuista ja toteutuneista tavoitteista</p>
<p>Mun taide: kokeilevan taiteen paja</p> <p>-materiaalien yhdistely</p> <p>-materiaalien oivaltava käyttö</p> <p>-nykytaide</p>	<p>oma taiteellinen työskentely, materiaalien tuntemus, omaperäisyys, lopputulos</p>

8.5 Liite 5. Arvioinnin tueksi, Teemaopinnot

1. Vuosi

Itsearviointi

Opiskelija havainnoi ja pohtii työskentelytaitojaan, ymmärtää työskentelyn eri vaiheita ja pohtii niiden merkitystä omalle oppimiselleen. Opettaja auttaa osuvien huomioiden äärelle. Suullinen ja kirjallinen itsearviointi. Portfoliotyöskentely.

Vertaisarviointi

Arviointi työskentelyprosessin aikana sekä valmiiden teosten äärellä. Ryhmäkeskustelut. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille. Pääpaino on työskentelyprosessin, ei lopputuloksen arvioinnissa. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille suullisena. Arvioinnissa voidaan nyt tarkastella myös lopputulosta. Verrataan annettuja tavoitteita lopputulokseen, palaute on rakentavaa.

Opettajan arviointi

Arviointi on luonteeltaan jatkuvaa. (kaikilla oppitunneilla). Sanallinen (tai kirjallinen) arvio lukuvuositain: Tavoitteet ja niiden toteuttaminen (opiskelija suoritti ne hyvin/ erinomaisesti). Kirjallinen arvio yhteisten opintojen päättyessä todistuksen yhteyteen.

2. Vuosi

Itsearviointi

Opiskelija havainnoi ja pohtii työskentelytaitojaan, ymmärtää työskentelyn eri vaiheita ja pohtii niiden merkitystä omalle oppimiselleen. Opettaja auttaa osuvien huomioiden äärelle. Suullinen ja kirjallinen itsearviointi. Portfoliotyöskentely.

Vertaisarviointi

Arviointi työskentelyprosessin aikana sekä valmiiden teosten äärellä. Ryhmäkeskustelut. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille. Pääpaino on työskentelyprosessin, ei lopputuloksen arvioinnissa. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille suullisena. Arvioinnissa voidaan nyt tarkastella myös lopputulosta. Verrataan annettuja tavoitteita lopputulokseen, palaute on rakentavaa.

Opettajan arviointi

Arviointi on luonteeltaan jatkuvaa. (kaikilla oppitunneilla). Sanallinen (tai kirjallinen) arvio lukuvuositain: Tavoitteet ja niiden toteuttaminen (opiskelija suoritti ne hyvin/ erinomaisesti). Kirjallinen arvio yhteisten opintojen päättyessä todistuksen yhteyteen.

Päättyö

Itsearviointi

Oppilas tekee portfolion päättyövaiheessa. Prosessin kuvaaminen ja sanallistaminen luo tarttumapintaa katsojalle ja lopputyön arvioijalle.

Vertaisarviointi

Arviointi työskentelyprosessin aikana sekä valmiiden teosten äärellä. Ryhmäkeskustelut. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille. Pääpaino on työskentelyprosessin, ei lopputuloksen arvioinnissa. Kannustavan ja rakentavan palautteen antaminen kanssaopiskelijoille suullisena. Arvioinnissa voidaan nyt tarkastella myös lopputulosta. Verrataan annettuja tavoitteita lopputulokseen, palaute on rakentavaa.

Opettajan antama arviointi

Päättyö: Päättyöstään oppilas saa sekä opettajan kirjallisen palautteen ja arvion että toisen kuvataiteen ammattilaisen antaman palautteen ja arvion. Oppilaan keräämä kuva-arkisto/ portfolio toimii myös opettajan arvioinnin tukena.

8.6 Liite 6. Yhteiset- ja teemaopinnot, oppitunnit

Yhteiset opinnot

1. vuosi/op.kokonaisuus I/150 ot

ot

orientaatio (hops)	6	yhteinen osio
visuaalinen hahmotus	50	pienryhmä työskentelyä
kolmiulotteinen hahmotus	18	”
taidegrafiikka	16	”
taidehistorian kuvastot	15	itsenäinen työskentelyosio
näyttelykäynti	3	”
verkkotyöskentely (etätyö)	15	”
portfoliotyöskentely	27	” /luonnokset, valokuvat, tekstit, reflektointi
arviointi	3	

2.vuosi/op.kokonaisuus II/150ot**ot**

orientaatio (hops)	3	yhteinen osio
visuaalinen hahmotus	46	pienryhmätyöskentelyä
taidegrafiikka	36	” (Läsnäolo yht. 90 ot)
kolmiulotteinen hahmotus	18	”
näyttelykäynti	3	itsenäinen työskentelyosio
verkkotyöskentely (etätyö)	15	”
portfoliotyöskentely	27	”
arviointi	3	

Teemaopinnot

3. vuosi/Opintokokonaisuus III/110ot ot

orientaatio (hops)	3	yhteinen osio
*piirustuksen ja maa- lauksen paja	28	*pienryhmätyöskente- lyä/ voi valita näistä pa- joista oman kiinnos- tuksen ja tarjonnan mukaan tai opiston vs tarjonnasta
*grafiikan paja	28	” (Läsnäolo yht. 90 ot)
*keramiikan paja	28	”
näyttelykäynti	4	itsenäinen työskente- lyosio
arviointi	3	
portfoliotyöskentely	16	

4.vuosi/opintokokonaisuus IV/90 ot

ot

orientaatio (hops)	6	yhteinen osio
*ohjaus ja arviointi	24	*pienryhmätyöskentelyä sisältää yksilöopetusta 2 ot
**taidetyöskentely/	9+41	**pienryhmätyöskentelyä 9 ot sekä itsenäinen työskentely +
**portfoliotyöskentely (=lopputyö)		taiteellinen ja kirjallinen osa 41ot
näyttelyprojekti	15	vertaismentorointia, verkkotyöskentelyä